

ภาคผนวก

บทสູ່ວັຍຸນາຄ

ນໂມດັສສະ ກວາໂຕ ອຣ໌ໂຕ ສັມມາ ສັມພຸທຣັສສະ
 ນໂມດັສສະ ກວາໂຕ ອຣ໌ໂຕ ສັມມາ ສັມພຸທຣັສສະ
 ນໂມດັສສະ ກວາໂຕ ອຣ໌ໂຕ ສັມມາ ສັມພຸທຣັສສະ
 ພຸທໂຣ ມັງຄະລະ ສັມກູໂຕ ສັມພຸທໂຣ ທິປະທຸຕະໂມ
 ພຸທຣະ ມັງຄະລະ ມາຄັມມະ ສັພພະທຸກຯ ປະມຸຸຈະເຣ
 ຮັມໂມ ມັງຄະລະ ສັມກູໂຕ ກັມກິໂຣ ທຸທັສໂສ ອະຸຸຈະ
 ຮັມມະ ມັງຄະລະ ມາຄັມມະ ສັພພະກະຯ ປະມຸຸຈະເຣ
 ສັງໂມ ມັງຄະລະ ສັມກູໂຕ ທັກຈິເຣຍໂຍ ອະນຸຕໂຣ
 ສັງມະ ມັງຄະລະ ມາຄັມມະ ສັພພະໂຣກາ ປະມຸຸຈະເຣ

ອັຊໂສ ອັຊໂຊຍຍາ ມາອຸຕຕມຕາໂກ ວັນນີ້ນາດູປະເສຣິຸ ລຳເລີຍິງກວ່າວັນແລຍາມທັງຫລາຍ ວັນເມັງ
 ພາຍພອດປອດ(ປ່ອດ) ວັນໄທຍຍອດຕິຸ ຄຸກຸນາທິເທິຍເວດ ພຣະຈັນຣ໌ເຂວດ(ກຳເນດ)ເທິຍຈັບ
 ໃນຮ່ວງຣັບ ອາໂປຮາຕຸ ພຣະສຸຣິຍະຄາສເທິຍວຣ ເຂົ້າມາສອດຢູ່ໃນຣາຍສີ ປວຣອັນວິເສຍ ຣາຸເມສໂສ
 ສຸກ ໄດ້ມາອຸຕເທິຍເທສ ໄດ້ຄຸກຸນາເສດ(ວິເສຍ)ກັມມາໂຣຣາຍສີ ຈຶ່ງເປັນມາມັງຄະລະດີອັນສັກສາວ(ດີ
 ວິເສຍ)ອັນປຣາສຈາກຄືບຝ້າເມສໂສຕດກກຶເປັນມາມັງຄະລະວັນວານອັນປະເສຣິຸບັດນີ້ຈຳຈັກລ່າວ
 ກຳເນດກຸພາຍ ຍັງຄົນທັງຫລາຍທັງຮຸ່ງຮາຍນ້ອຍໂຮງ ພຣຳເມືອນດັ່ງແມ່ເຝັງ(ຝັງ)ເລີກແລ້ວໄດ້ຮັມຣັງ ບາງ
 ພຣ່ອມືອນກະ(ອນກັ)ບໍ່ພຣ່ອມປາກບໍ່ຄ້ອມ(ພຸດໄມ້ຊັດ)ເຈັບໃຈ ເມືອນຄົນເທິຍທາງໂຄລໂປຍາກ ແດດຣ້ອນ
 ພາກມັວເມາໄປເຖິງຕີນເຂດອຍໂຮງ ພັນ(ເຮັດ)ແມ່ນ້ຳໄວວັນທີ ພັນນ້ຳດີລອບາຍິນຮລາບ(ຮູ້ສຶກ ທຣາບ)ເຢັນ
 ຄັດ(ເຢັນຈັດ) ມີໂສມນັສຮມຊັ້ນເສໂທເທື່ອກັບພາຍລວດສບາຍຍັງຢູ່ ພ້າຍຄາບ(ບາງຮາດີ)ເກີດມາເປັນຮຸ່
 ສັດ໌ເທິຍຮ່ອມຄັດກິນຮຸ່ນ້ຳເທື່ອ(ໃຫ້)ທ່ານຂ້າ(ຟ້າ)ໄສ່ແລງຍາຍ(ໃຊ້ງານເຢັນເຂົ້າ) ພ້າຍພ່ອງ (ບາງຕັວ) ຄືຍັງໄດ້
 ຂາຍເປັນຄ່າເງິນຄ່າ ພ້ອມທ່ານໄດ້ເອາເຮືອກມັດຝັນຈຳ (ບັງຄັບ) ແຣ່ນໄມ້ແລ້ (ເຟືອນດີໄມ້ເຣີຍາ) ແກ່ວງດີໂປດກ
 ແດນໂຄລແລ່ງເລ້ຳ ແດນຄອກຟ້າຢູ່ຮ່ອຍວອຍ(ໂຄລຄືບ) ຄືຍັງມີພ້າຍພ່ອງ(ບາງຄົນ)ເກີດມາເປັນຕີມລັມັງ
 (ຮຳຣາຍ)ເງິນຄ່າຮ່ອຍຮັງຢູກິນ(ມີກິນເສືອເທື່ອ) ພ້າຍພ່ອງເກີດມາເປັນທຸກຸຊັດເງິນຄ່າບາກ ເຂົ້ານ້ຳພາກຂອ
 ຍ້ອນ(ເພາະ)ເຮືອກອາຣຸກຸບມີພາດ ເສືອກຂາດນອນນາວມີຕີນມື່ຍາວລັກຄອບ ມີໃຈປອບເອາຂອງ ເຈົ້າ
 ຂອງປອງຣອບຮູ້ ໄສໂ໊໊ຂື້ນຕີນມື່ຍ ປະຈຳທ້ອທ້ອນເທິຍທີ່ຮ່ອນເຂດຈຳຮັງ ມີເນື້ອດຳປັງ(ຄຳ)ຮຸ່ນແລ້ ທຳ
 ການເຈົ້າສ້າຍ(ແທນ)ຄ່າຂອງ ກັມມາປອງຈຸອອດຊີວິດຄອດຕາຍໄປກືຍັງມີ ພ້າຍພ່ອງເກີດມາເປັນດີລ້ຳຍິງ ມີ
 ມີຕຣແກ້ວມັງຮລາງຫລາຍ ລວດ(ເລຍ) ໄດ້ຄັດກັບກາຍເປັນເຈົ້າ ນັ່ງຢູ່ຝ້າເສວຍເມືອງ ຍຸສັກດີເລື່ອງເລີຍ
 ແລ້ວພ້າຍພ່ອງເກີດມາກືຍັງໄດ້ພົບພຣະແກ້ວເຈົ້າໄວປະກາຣ ພ້າຍພ່ອງເກີດມາກືຍັງດຶງມັດດັ່ງເກ່າພ້າຍ ພ່ອງ

เกิดมามีอุ้งคะ(องค์)เหล้าดูหมอง ลักษณะ ๓๒ ปล้วน บางฟ่องหักหงอยคั่นดินมือ มักจะคือปาก
 แหว่ง สองตีนแกว่งหาทาง ตาบอดฟางหนูหนวกคำปากสวก(ร้าย)ใจกิด ฟู่จาดค้ำนแคก สลิด
 (จริด) แปลกบ่เหมือนท่านทั้งหลายตัวบ่ตายมรณาค เกิดมาเอาชาติเสียตาย ทางข่งขวย(ขวนขวย)
 บ่มีสังสัถยาค(อย่าง) เจ้าเอาเข้าใส่บาตรก็แควนไป(ดีขึ้น) จักหื้อถือสีไล ๕ สิ่ง ก็ซ้ำร้ายยิ่งหนัก
 หนา จักหื้อทานแก่ลูกสิก(ศิษย์)พระพุทธานประเสริฐ ตนล้าเลิซื่อโคคมก็ยักลัวล่อหลุ่ม(แหก
 คอก)บ่างพ้อย(ต่างพ้อย) จักหื้อทานสเหล็กสหน้อย(นิคหน้อย)ก็ยักลัวเสียแรง แหนมว่า(อย่าง
 นั้น)เอาไว้เลี้ยงลูกเมียแพง(รัก)เสียดีกว่าเล่นเข้าป่าหากินก็ยังดี หลังฟ่องเกิดมาตายเป็นผีแต่หน้า้อย
 (แต่เล็ก)น้ำตาข้อยอยู่เววน หลังฟ่องเกิดมาเป็นคนที่คูคิดเผ่า ด้อย(ฮ้วน)มองเล่าฮังอาหุดาคีเหมือน
 ท่าน จิตใจขวานปานผีจักได้เกิดมาเป็นดีก็สั่งมาดูยากเพราะวิบากพาเป็น กัมมเยยะเจ็ดตงแต่งทุก
 ผู้แห่งญิงชายจา(พูด)อุบบายเทียมแพก(เปรียบเทียบ)ไว้ ก็ดั่งไม้ใหญ่ลูกขา(รุกขา) ทรงผาลาดวง
 ดอกกิ่งก้านออกไปงาม โรง(ทรง)ลูกงามตามคำ ฟุ้งสัตว์ล่ำหากิน เป็นอาจินแผ่งไฟ มีลูกใหญ่กิน
 หวาน มีรสหวานอห้อย ฟุ้งสัตว์พ้อยบินตอม ลูกบ่หอมส้ม (เปรี้ยว) ผาด (เพื่อน) หล่อนขวัน
 หยาดตกดิน บางฟ่อง(บางชนิด) ก็หน้าดีกิน (น่ากิน) ดังเก่า ภายในเนาจอนเจาะฟุ้งนกเกาะหล่อน
 (หลุด)ขวัน เพี้ยดั่งอันก็ยังดี บางฟ่องก็กำลังเป็นจิ(เริ่มออก)หน่วยจอนแคดส่องร้อนลมเซย ฟัด
 ฟาดเลยก้านกิ่ง ฟุ้งนกจึงบินตอม มีแต่จอมบนยอดแพ้ง(เปลี้ย)นึ่ง(หนอน)มอคราวิ ฟุ้งคนในโลกก็
 แห่งหั้น(นั้น) เฝียบ(เปรียบ)ดั่งอัน(ดังนั้น)ชูคนๆแท้ดีหลี ถวายมังคละดีเป็นห้อง ดีต้องให้เอาชัย
 ก่อนเตอะ

พุทธิโย บัพพทาโต วันนีนาอุประเสริฐ ข้าจักกล่าวกำเนิดแห่งรูปขันธ เหตุว่านามธัมมหาก
 มาแต่งสร้าง ฟุ้งหมู่คนเราเกิดมาในโลกอันกว้างหากเหมือนกันนั้นผู้คนๆ บัดนี้แต่กุศลอันใหญ่
 กว้าง เข้าได้สร้างแต่งภายหลัง มีสมภารอันแก่กล้าจึงได้แผ่หน้าสะเด็จลงมาสู่ปถมลึงเกล้าชะหม่อม
 ก็หากได้ ๑ วัน เถิงเทิงทันจึงคาดห้อย จึงเข้ามาสู่ท้องพระแม่มารดา ยิน(รู้สึก)เวทนาลำบาก
 เพียงคังใจจักขาดขจัดขาย เกือบสูญหายมรณาท วันแเล ๑ คาบปไคลคลาติตันดา(ตั้งอยู่)เข้าต่อ
 ตั้ง หลายเพื่อครั้งคอนเพื่อน(ส้นคลอน)เต็มพอเดือนครบแล้ว จึงส่องแสงท่าเววตา มยุราตัว
 องอาจมีนามชาติชื่อนกยูงคำ เถิง ๑ เดือนทำจอดจวน ไปครบถ้วนหมู่หุดาพระอภิธัมมจึงสรเด็จ
 เข้าใส่ ๑ วันไคว(ครบ)เข้ามา เป็นชั้นดุกเอ็นมีพร้อมเข้ามาดั่งตอมเมื่อหัวที(แรกเริ่ม) พระอภิธัมมา
 สังคิณีเข้าก่อนเข้ามาดั่งตอมหือเป็นดา ๑ วันมาแถม (อีก) ใหม่ พระวิภังคะเข้าใส่หือเป็นหือหือได้
 ยินดู แจ้งจอด ๑ วันรอดมาหา พระธาตุกถาเข้าสู่รักษาตัง (จุมก) ต่อมหมู่ลมเทียว เถิง ๑ วันเร็วบ่
 พรากพระบุคละบัณณัติเข้าใส่ปากหือเป็นชีวหา หือรู้เจียรจาเสียงออก กล่าวด้านบอกเป็นคำเถิง ๑
 วันทำมาไคว พระกถาวัตถุเข้าใส่หือเป็นใจ หือปราศรัยคิดออกคิด (คิด) คั่นสอดไปมา หือมีวิชา
 หลายอย่าง คำคิด (ความคิด) ถั่ง เป็นสายเถิง ๑ วัน ยาย (เรียงราย) มาไคว พระยมกเข้าใส่หือเป็น

ตัว ก็มาเยาะซาๆ มั่วๆ เป็นหุ่นเป็นแต่งจีนตื้นหุ่น (ก้อนเนื้อ) บมีสังปูน เถิงลุน (หลัง) มารอด
 พระมหาปฐานเข้าจอครึกษาหมูลมเทียว ค่อยฟกเร็วใหญ่ ออกเป็นแขนสอก แ่งขา เป็นหูตาแตก
 กิ่งตีนมือจึงมีหลาย เป็นนิ้วยายเล็บออก คอแขนสอกกวัดไกว เป็นหนังไหลหุ้มอยู่พระธัมมเจ้าหมู่
 ทั้ง ๗ นโมพุทธะสรเด็จมาควบ เข้ามาโอบตั้งตัว นะอยู่หัว โมอยู่ตาพุทธ อยู่ฟาง (ข้าง) ขวา ธา
 อยู่ฟางซ้าย ยะบ่ย้ายจากดินผม ประสมกันถ้วนถึปีญจวีเป็นขันธ มี ๕ อันบ่พ่อน รูปขันธะเข้า
 ก่อนหื้อตัว บ่หื้อมีคัมภีไสสวางวิญญานเข้าสู่หว่างหื้อเป็นชิตะหมั่นเที่ยง บ่หื้อบิดเบี่ยงไปมา เวทนา
 ขันธหื้อรู้ทางเจ็บปวดที่ห้วง (เว้า) สวด (นูน) เป็นรอย เมื่อลมจอย (พัด) หนาวแก่ (หนาวมาก) ร้อน
 ลนแผ่หัวใจหื้อรู้ภายในลำปากจึงเข้าฝากคนตัว บ่หื้อมีคัมภีไสสวาง หื้อเกิดเป็นห้วงมีมาตัญญานขัน
 ธาหื้อรู้เจียรจาเสียงออก กล่าวด้านบอเป็นคำ เป็นระบับทบาทหื้อออกปากเจียรจาสังขารขันธ มี
 อายุผันหมั่นผูก ก็มาเยาะหลดหลุมายคินมาบางพ่องก็มีอายุขึ้นแก่เถ้า มีมือถือไม้เท้าชำ(ยัน, คำ) เซซัง
 อนิจจังดูบ่เป็นที่หมั่นบางพ่องก็มีอายุหมั่นสั้น แล้วขาดตายไป สังขารวัยบ่หมั่นบ่เที่ยงรู้ว้าเหว้ง
 (ล้มเอียง) ดับหาย ข้างักกกฎหมายไว้หื้อเป็นที่ ชาติทั้ง ๔ เป็นกองเข้ามาป้องกันอยู่ มีสี่หมู่ดูดี ปรวิ
 ชาติมิชาวเอ็ดโกธาก (๒๑ ตัว) ในตนาโยลมธาตุ มี ๖ โกธาก (ส่วน) ในตัว บ่หื้อมีคัมภีไสสวาง บ่
 หื้อเปล่าห้วงมีแรงโอไปแซมตั้งอยู่ ๑๒ คู่หน้าเต็ม ชาติพาเป็นจึงออก กล่าวด้านบอโกไปเตโซไฟมี ๔
 หมู่ เป็นไฟลุกจิ้นเผา อาหารเอาเข้าใส่ อันเก่าใหม่สุกไปลุกเป็นไฟเผาจี ชาติทั้ง ๔ ในตน จึง
 บังเกิดหื้อเป็นคนมีแรงอันใหญ่แม่อักษรเข้าใส่หื้อเป็นตัว บ่หื้อหย่านกลัวจุลลอก พระธาตุออกพา
 เป็นคู่ขึ้นเอ็นตัวเก่า แม่นแท้เล่าตัวคิง อยู่พาพิงเชินขึ้น เถิง ๘ หมื่น ๔ พันมีชู้อันพราพร้อม เมื่อ
 เจ้ายังอยู่ในท้องก็ยังมีหลาย ข้างักกกฎหมายไว้บ่หื้อพ่อน เมื่อเจ้าเข้ามาดั่งก่อนห้วที่ ปรวิธาตุ
 แสนที่ลำปากแห่งกาโย รูปขันธโรดุดน ทุกข์มากล้นบิเบียนแดง (ทับ) เมื่อยามแม่นายมากินของ
 เผ็ด เค็มแลลัมผาด อินชลาบทั่วกายา วิญญานขันธโไหวห้วนโสทุกขล้นเพือนคอน เวทนาวอน
 ลำปาก เป็นทุกข์ยากหัวใจ ยามเมื่อแม่นายฟั่ง (รีบ) ไปไหนๆ แลเทียวย่าง ฟำดั่งค้อนคว่าง (ขว้าง)
 กลาวหา เหมือนดั่งปาวตกเหวหาด ปานคั่งใจจักขาดหิวลม (เหนื่อย, ตาลาย) ยามเมื่ออยู่ในองค์ตน
 ตกต่ำ สองตีนย่ำตัวขัดหนังแม่พอกหุ้มอยู่ สองตีนผู้จับ (ถูก) หนัง หน้าโมะ (ชบ) หลังคิบ (ติด) ดูก
 หัวกัมมูบ (หมอบ) สันหลัง เอาสองมือกำคัม (ประคอง) อยู่ คัมคางคู่ทั้งสองสาบหมื่นหนองลงสู่
 มีพร้อมคู่หลายแซง ยามเมื่อแม่นายมานอนชะแคง (ตะแคง) แลกลิ้งท้าว (หกล้ม) คิ่นคะดำนอน
 หงาย ปานจักตายบ่ห้วง เหมือนนกถูกบ่วงแห่งท่านนายพราน จิตบ่วงคิ่น ไคว่เป็นทุกข์ไซ้พอดิ
 ตามนาที่ดั่งอยู่ ๑๐ เดือนคู่ เต็มต้น ๓๐๐ วันเป็นเขต สองพันสี่ร้อยยามบ่เศษเพิงที่จึงมีลมมาตีหื้อ
 พราก ชื่อว่าลมกัมมชวาสติไป พระวินัยเข้าใส่หื้อเป็นลมใหญ่เทียวคั่ง เพียงดั่งภวังค์ใจจักขาด เจ้า
 ก็มาลืมหาติอันอยู่ในโครงการรกว่ากัน (ครั้น) จากองค์ท้องแม่ ตากตนแผ่ลัมคิง (ไม่รู้สีกตัว) กีบ
 ห้วงดั่งสังสัทยาตพระวินัยเจ้าหากเอาคิ่น เจ้าก็มาลืมหาติเก่า ละท้องเปล่ามาดาเจ้าจึงออกมาตกใส่

เป็น (พื้นไม้) แลฟาก (พื้นไม้ไผ่) เจ้าจึงร้องออกปากว่า อเร อเรเป็นสายแซะซักแท้ (สายรก) เขา
 จึงเอาผิวไม้มาปาดแค่สายคือเขาจึงเอากันมาหุบ (จับ) ถือเอาไปอาบนํ้า หนาวชลาบเข้าเย็นกัก
 เจ้าจึงมาดัก (เจียบ) เสียงปากหุดตัวขาบ (นึ่ง, ไม่เคลื่อนไหว) กลัวตาย ฟุ้งญาติทั้งหลายจึงพากันมา
 ผ่อ (ดู) เอาผ้ามาพอก (คลุม) ห่อลงวาง คังใบคานเข้าเก่า (เหมือนเดิม) ปัน (พัน) เลี้ยงเล่าหมดใสเขา
 จึงยกเอาเจ้าไปไว้ ที่หัวขันไค (หัวบันได) เอ็นกล่าว หื้อรู้ข่าวชู้ตัวผี ว่าทรกาคนนี้เป็นลูกมิจนาทิจู
 แลผีป่า หื้อสูสอดแสงล่าเอาไปเสียไวๆ เดียวนี้ ล้า (เลย) ยามก็ (เมื่อก็) เดียวนี้หากเป็นลูกแห่งคน
 เรา เขาจึงยกบาทาทะทั้ง (กระที่บ) ฟาก เพื่อหื้อเด็กน้อยสะดุ้งตกใจ เขาจึงยกเอาเจ้าเข้าไว้ภายใน
 ที่เก่า เจ้าจึงร้องให้อยู่ยาวนานแม่เจ้าจึงเอานมขามใส่ก่อน หยอดหื้อเป็นค่อมไหลลง แม่ก็มาทรง
 ทุกข์ยากผ้าซักตากกะเกียม (เตรียม) บ่หื้อเจียม (มีน้อย) เก็บเจียไว้ เก็บเจียได้หลายผืนสำหรับตื่น
 ห่อหุ้ม มาจับหุ้มพอกพันคิง (ตัว) แลนา ผืนหนึ่งชื่อว่าแสนดาสาบึง แอ้วบ้านผืนหนึ่งชื่อว่าคน
 ต่างบ้านจาเทิง (พูดถึง) ผืนหนึ่งชื่อว่านุ่งถุยเชิงเทียวเทียด ผ้าวิเศษผืนแพงดุ่มแล้วแยง (ดู) เลาะเลี่ยม
 (เลื่อม) งามอะเตียมเสมอตา ผืนหนึ่งชื่อว่าผ้าแพรลังกาผิวหม่น ผืนหนึ่งชื่อว่าผ้าแพรญี่ปุ่นอย่างดี
 นับค่ามีบ่ต่ำ ๕ ร้อยพราเงินดี ผืนหนึ่งชื่อว่าผ้ากาสิเมืองนอก ผืนหนึ่งชื่อว่าผ้าไหมยอดใยบัวมี
 ใจหนัชมชื่น มีรสชื่นดูหอม ผืนหนึ่งชื่อว่าแสนดาลอมทั้งบ้าน เขาช่างเยะย่อง (ยกย่อง) ด้านถา
 มหา ผืนหนึ่งชื่อว่าชาวลังกามาผ่อหื้อ (เย็บชม) ขอซื้อหื้อค่าล้านดื้อ (100 ล้าน) ก็บ่เหนมขาย
 ผืนหนึ่งชื่อว่าผ้าดอกลายแพงค่า ผืนหนึ่งชื่อว่าสะเภ (ลำเภ) หลงท่ามาเถิงควรล่าเพ็งคีรอด (คิด
 ถึง) ผืนหนึ่งชื่อว่าผ้าแพรไหมยอดเมืองลาว มีวันฉะขาวใช้เข้าเก็บใส่ซ้า (ตะกร้า) หลายอัน ญาติ
 พงศ์พันธุ์เชื้อชาติ ทุกผู้จามาหาเอาบัณณามาฝาก เข้าหมั้น (ขมั้น) ดาก คำผง (คำให้ละเอียด)
 เอามาทอองค์แห่งเจ้าเพื่อบ่หื้อหม่นเส้าแห่งกายา ส่วนพระมาดาหน่อหน้า คั้นประสูติลูกเต้าแล้ว
 จึงได้กำตัว (อยู่กรรม, อยู่ไฟ) จึงเอาผ้ามาพันหัวพอกพอก (โปกสิริยะ) บ่หื้อได้เทียวเข้าออกเดิน
 ไกล กินยาภายในขับเลือด กลัวลมเบียดกายยังจึงเอาหมอมาระวังเล็งผ่อ (ดูแล) อาบนํ้าเจ้าหน่อขัคสี
 รักษาพอดีหอบอุ้มซ้าเอาผืนแผ่นหุ้มมาห่อพันนาย แม่ก็บ่ดอมคายดูเปล่า แม่เลี้ยงเจ้าหน่อทั้งวัน
 แม่ก็มาอดหลายอันกันอยาก น้ำร้อนหากด้มกิน ผ่านข้างพูเลย (ไหล) มาใส่น้ำร้อนใหม่ทั้งวัน
 แม่ก็มาอดจะสันล้า พ่อแม่เลี้ยงเจ้าก็เป็นอันเลี้ยงยากแท้หนอดีหลี บ่ได้บุบตีคำหย้อ (แตกคัน) บ่ได้
 เคียดท้อหลายคำ มีใจระวังแต่เจ้า ป้อนเข้าวัน ๓ คาบ (มื้อ) อาบนํ้าวันละ ๓ ที เอาผ้ามาพอกพันดี
 บ่หื้อเนื้อเจ้าเปลี่ยว กลัวท้องเป็นเกี้ยว (เหน็บชา) ซอยลมอุ้มกินนมแลผ้าเปลี่ยนกลัวเนื้อเจ้าบ่เปลี่ยน
 เป็นรอย บ่หื้อลมชอย (โชย) ได้ถูกกลัวลูกน้อยแม่เย็นหนาว จึงเอาเข้าหาๆ มาเคี้ยวหื้อย่อย เอา
 กล้วยตีบย่อย (ผสม) หื้อหวานเอาเจือจานใส่ปาก น้ำหยอดหากไหลลง อุ้มกินนมแลเข้ามาม (เข้า
 ที่เคี้ยวละเอียดแล้ว) ยามนั้นเจ้าไปข้างปากด้านเป็นคำคน แม่ก็คอยอดทนกันอยาก อดทุกข์ยาก
 หลายอันคั้นว่า ๓๐ วันมารอด เต็มเดือนจอดติมา แม่จึงได้เท (รื้อ) ของ (ที่พอก) หนีจากที่อยู่จึง

ได้มากินพร้อมหมู่ซุ้อันๆ แม่เลี้ยงเจ้าทั้งวันก็เพื่อใคร่หื้อเจ้าพลันใหญ่พ่อเจ้าก็ซ้าเอาไม้มาสานอู (เปล) เอาเจ้าใส่มัดแขวน จิงแปง (ท่า) คะพวงมาลาอันเหลืองแดงมามัดแขวนหื้อเจ้าพ่อ เพื่อใคร่หื้อลูกน้อยพอนอนหลับ สายเจื่อนจับมัดอู่กำผูกอยู่(อยู่)ไปมา ว่าบุตรดาเหย บุตดาเหย จักหลับก็หลับเวย(ไว)ราเทอะลูกสายตาพ่อ อย่าไปสะอะฮื้อนให้ แถมสักบีคหนึ่ง(อีกสักครู่หนึ่ง) แม่แก้ว แก่นไ้ก็จักมาเอาพ่อแปลงคำระเมาจุ(ปลอบ)ลูก ก็ถูกเท้าหากมีมา ส่วนว่าพระมารดาหน่อเหน้า รักลูกเด้าหอบเผื่อแผ่ เกาะกอดแขนงนอนกล่อม ชมชะหม่อมจอมขวัญ ทาจันทร์มันลูบไล้ นอนแอบใกล้แผ่กิ้น เกาะกอดคิงห่มผ้า กลางคืนแม่ก็คุมคว่ำลูบงมหาเพราะว่ากลัวบุตร แม่เจ็บไข้ คั้นว่าไ้ยิ่นเสียงร้องไห้แลจากไ้แม่ก็ลูกจิไฟ (จุดไฟ) มาส่อง เหตุว่ากลัวจะเจ็บ (ตะเจ็บ) แมงป่องมาหาหลังเทื่อ (บางครั้ง) บิไ้ยิบตา (หลับตา) ต่อรุ่งสายฟ้าพุ่งขึ้นมา หลังเทื่อก็มีโรคาปวดท้องไ้หื้อรำร้องจันทิว มีเนื้อหนังผิวแดงกำเม็นชะล้า (สักครู่) หายไป แม่ก็อุ้มเอาเจ้าไปกวัดไ้ไ้วอิด้ออัน ย่าอุ่นร้อนกินทาแม่จึงเอาผ้ามาพอกหื้อ ลูกน้อยหน่อฮยังแควน รักลูกนี้ไ้ยิ่งกว่าแสนกว่าตื้อ อุ้มหอบหื้อกิ้นนมกล้วเจ้าหลับบจม (สนิท) ตันง่าย หิง (อิงไฟ) ผ้าถ้าย (เปลี่ยน) กล้วเย็น แม่หลับบเป็นเพื่อลูกฮ้อนแจ้ง (ใกล้สว่าง) ถูกเต็มตัน ไ้พ่อขันเลยรุ่ง ผ้าผืนนุ่งฮิ้นคิงแม่ก็บะนิง (คิด) เคียดกล้าเล้งดูหน้าลูกเป็นผู้ชาย แม่ก็ฮยังข่งขวยหาเลี้ยงเจ้า นังอยู่เฝ้านอนแยง (ดู) เหตุว่ากลัวดแมงมาตอมไ้ได้ กำผ้าไ้สูงๆ เหตุว่ากลัวเหือด (เรือด) แลยุงมาขบละลุ่ม (รุม) กล้วเนื้อเจ้าเป็นคุ่มสุกพอง กล้วเนื้อนายเป็นหนองลำบาก พ่อแม่ก็อุปถากเต็มตันกัน ๓๐ วันพันแล้ว ซ้าจัดไ้เลี้ยงลูกแก้วต่อไปแถม (อีก) อุ้มหอบแยงบ่ก่าย (เบื้อ) ผ้าฮ้อมถ้าย (เปลี่ยน) กลางคืนมีหลายผืนจิงรอดรุ่ง แม่ก็บ่หื้อเนื้อเจ้าเปียะ (เปียก) ชุ่มเป็นหอ (แผลน้ำกัด) เถิงยามพอดิจว่า (คว่ำ) คลานย่าง ฐู่ช่วง (เป็น) แอ้วบ้านสอคไปมาพ่อแม่ก็ฮยังตามรักษาอยู่บ่ขาด เหตุว่ากลัวพยาธิมาเปียนคั้นว่าเจ้าหลับแล้ว แม่ก็ฮยังจิตตามเทียน (จุดเทียน) มาส่อง กล้วเหือดหย่อง (หย่องกัด) ยุงกิ้น เป็นทุกข์ขัดขินพ่อแม่เหตุว่าเนื้อเจ้าบ่ทันแก่ ฐู่แต่ปาก (พูด) แลจา (คุย) คั้นพ่อแม่ไปไ้ไหนมาเล่นด้อน (วิ่งมารับ) แม่ก็บ่ไ้ได้กำค้อนไ้เลยติ ชื่น (เนื้อ) ปลาบิมีบิแบ่ง ป้อนแล้วแยงเป็นคำฮิ้นปลาตาดอดก้าง กล้วคูก้างคากอ แม่ก็บ่คำทอ หื้อเจ้าไ้ไ้ให้ คั้นว่าเจ็บเป็นเมื่อยไ้แม่ก็เล่นหาฮาหาหมอมาบ่ซ้าเหตุว่ากลัวลูกหล้า (ลูกสุดท้อง) แม่ผิดผวนตกยาสวนหลายปาก (ขนาน) เพื่อใคร่หื้อลูกน้อยหากพลันหาย บัดนี้เจ้าบุญหลายจิงใหญ่ สิปปิไ้ไ้ (ครบ) มาเทิง ใหญ่พอเบิงแก่กล้าสมซาก (ร่าง) หน้าดีชม (น่าชม) ด้วยกุศลบ่ถ่อยพ่อแม่ค้อยยังทันบางคนเกิดมายังบ่ทันไ้ได้หัน (เห็น) หน้าพ่อแลแม่อายุบ่แก่ตายไปวางอาลัยคลาคลาดแล้ว ละ(ทิ้ง) ลูกแก้วอยู่ลุนหลังไ้ววยทุกขังแสนโศกวิปโยคมาเถิง กัมมมาเทิงตามไ้คัมัจจราชไ้ล่มาทัน ลูกรักผันละ(ทิ้ง) ไ้ไว้ ร้องร่ำไ้หื้อยวอนหา เช็ดน้ำตาอยู่หม่อม (หม่นหมอง, เป็นทุกข์) ใจอ่อนน้อมอยู่เวนเลี้ยงลูกคนแต่หน้อย (แต่เล็ก) หวังจักไ้ได้อยู่ห้อยกิ้นกับ หวังว่าจักไ้ได้นอนหลับเรียกไ้หวังว่าจักไ้ได้หื้อลูกแก้วแก่นไ้ฮ้อยูปดปีว (ดูแล) พ้อย

(ไฉน, กลับ) เอาตนตัวตายจากลูกไว้หื้อทุกข์ยากหลอ (เหลือ) ตาย บัดนี้เจ้าทั้งหลาย ก็ยังบ่เหมือนท่านเพราะบุญเจ้าผ่านกะทำมาส่วนว่าปิดตามาคาแห่งเจ้า ยังบ่พอเจ้าพอเป็นบัดนี้บุญเจ้าถึงใหญ่แล้ว จึงไถ่แลกแลกแล้วจากเคหา จึงได้ลาจากปิดตามาคามาสู่เข้ามาอยู่เรียนธัมม์ บัณฑิตกัมมบัณฑิต มีใจอ้างอวดชมทาน มีใจเชยบาน (ยินดี) คีตโรค (นึกถึง) คีตคั่นสอดเคหา ผูกญาติกาแห่งเจ้า อันบ่ทันเถ้าคำชลา (ชรา) พยาธิมาแดงหนีบ (ทับบีบ) หายใจตื๋อตัน บัญจันธดับขาด ม้างขันธจากเมืองคนหลอนได้วางจิตใจตนไปบ่ค้อม ตกแห่งห้องหว่างอบาย หวังเอากุศลส่วนบุญนาย ไปโศค (โปรด) ทั้งเผ่าเชื้อหม่วงสา กับทั้งญาติกาแห่งเจ้า ทั้งหนุ่มเถ้าหญิงชาย ด้วยกุศลส่วนบุญนายอันได้เอาตนตัวออกบวช สร้างภมวดพำเพียงธัมม์ คั้นเจ้าได้ขานสังฆัมม์ ก็หื้อนายได้คีตโรคอย่าได้คักคั่นสอดไปมาหื้อตั้งใจว่าเอาตน เป็นมทานาวาเหล้มใหญ่กว้างหื้อเอาท่านชี้ข้ามวัดตงสารหื้อได้ถึงเนรพานเมืองมิ่ง สุขล้ำยิ่งทั้งมวลการควรดีเป็นห้องดีค้องไห้เอาชัย ก่อนเทอะ

คติโย อุตตมวิเสโส วันนีนา ดูประเสริฐ พระเจ้าเกิดแล้ว ได้โศคโลกสงสารได้ประจนแป๊ะ (ชนะ) มาร ๕ สิ่ง คู่อ้างกว่าปี เดือนวันยามทั้งหลาย จึงได้แผ่ยังพระกุศลส่วนบุญไปถึงไปชักเชนทั้งขุนมูลนาย เจ้าแก่ทั้งพ่อแม่ญาติกาแลศรัทธานานา นุทิศสะทั้งหลาย มาพร้อมกับด้วยกันเป็นเอกสัน (เอกฉันท) ตกแต่งทุกผู้แห่งหญิงชายก็จึงข่งขวยหาได้ ยังดวงคอกไม้แลเทียนงาม เข้าตอกตามตอก (เท) ใส่ขันเงินใหญ่ยอเคน (ยื่นประเคน) ไปขอเอาจิม (กับ) เกรงค์แก่แวดล้อมแห่เอามายังทารกาแลสัมมณเณรเลิศแล้ว จึงพากันคัดเกศแก้วเกศา แล้วเอาวัดตามาหื้อนุ่งมีวณณะพุงผายแสง ฟ่อง (บางคน) ก็แหวนคำแดงมาใส่ก้อย บางฟ่องก็สายสร้อยมาใส่คอ ดวงมแท่นสะอาดเป็นคังลูก (จาก) ฟ้าหายดลงมา เขาก็มาเล็งหันทั่วตึงสาองอาจหลอนว่า ๓๒ ขวัญแห่งเจ้าได้คลาดหลงไหลหลอน (หาก) ๓๒ ขวัญเจ้า ไปตกเสียแดนไกลแสนเขตถ้ำ หลอนไปตกเสียย่านน้ำ แม่สาครหลอนไปตกเสียคองดอนเกาะใหญ่ ที่แม่น้ำไควนาที เขาหาวันดีหมคปลอดเป็นยอดพระยาวัน เขาจึงเอาโกะขันมา ตั้งสทา (ศรัทธ) ผ้าขาวลวดรองตีนตามอาจินจาริต ชดชอนจีบดูดี เขาจึงหยิบ (หยิบ) ไบศรี (บายศรี) เรียงรอบใหญ่น้อยตลอดถึงปลายประดับบายตั้งหมั้นมี ๕ ชั้นแก่นดูงาม รูปเทียนตาม (จุด) มีมากตามทางนาคแลมาลา ทั้งบุปผาดวงคอกมีทั้งเข้าตอก กิลาไล (ของกิน) ดอกดวงโคหอมหื่น รสเข้มข้นปฐวรรสรามีทั้งดอกเค็ดเค้า (คัตเค้า) หนามขอดอกซังพอ (หางนกยูง) สองสิ่ง ช้อนห้อยย่องพองบาน ดอกสถาน (มะลิวัลย์) แลแซ่ช้อน ทั้งดอกตะหล้อม (บานไม่รู้โรย) ขาวแดง ดอกพุด (พุดซ้อน) แพงปลูกไว้ดอกเข็มได้บานออนซอน (สวยงาม) ดอกขั้มนอน (หญ้า, ใช้ทำไม้กวาด) บานหลายกิ่งมะลิซ้อนจึงบานขาว เพี้ยคเพี้ยดาวอยู่ยังฟ้าเก็บใส่ช้ำบานเลิง (บานพองาม) จำปาเหลืองหอมชวะชวาด (ดี) สลิดอาส (ดอกขจร) หอมเนิง (หอมมาก) ตายเหินเหลือง (กล้วยไม้มหาหงส์) บานเป็นช่อมีหลายหน่อกอหลวง (กอใหญ่) บุญนาคดวงคอกใหญ่

กุหลาบไล่ขาวแดง เขาหากแปลงปลูกไว้ ดอกเทียนได้บานซอน (แถม) ฟองขาวฟองออน (สีชมพู) เป็นแสด มีดอกกาแกด (การะเกด) และเกี้ยงพา (ไม้พุ่มเตี้ย, บัวลาคำ) ดอกชะบันงา (กระดังงา) บานหลายกิ่ง มีรสยิ่งหอมเนิง หมัดคำ (ประกายทอง) เหลืองคอกย่อย ดอกบัวผ้อย (เปราะ) งาม ดอกงามยาม (หญ้าชนิดหนึ่ง, พญามุขติ) ต้นตำบานยามคำ งามดา เกดตหวา (ลำเจียก) หอมรสเร็ว หอมทั่วเท่า (สั้น) ทอดัง (ใกล้จุมก) เก็บแล้วเอามาฝัγγัยหยาตล้อม (ซ่อม) แล้วพาดบายศรี พู่ผึ้ง (แมลงภู่, ผึ้ง) มีบินเหยียบ เาะเลียบบากัน ร้องขานขันคำเข้าเป็นคู่เข้าไป มาส่วนดอกไม้ทั้งหลายนวลฝูงนี้เรามีมากกันว่าหาได้แล้วหากเอามาหาล้างฟอง (บางชนิด) ก็หาไม่ได้ เหตุว่าดอกไม้หลังฟองก็ไปทันบานคลาดแคล้ว หลังฟองก็บานไปแล้วสะสู่บางฟองก็ยังอยู่จุมจิ เหตุดูมี ๓ แห่งแต่เมื่อฟ้าตั้งแต่เดิมมา ข้างกิดคณา (เล่า) ว่าไว้ ยังคงดอกไม้บุปผา หลอน หากทเวตงสา ๓๒ ขวัญแห่งเจ้า ไปสนุกม่วนแล้วเซยชม ยังทิพดวงดอกไม้ หลอนหากได้ไปเซาะ ไร่ธรรมไกรสร หลอนหากไปวิ่งวอนม่วนเล่นขับฟ้อนเต้น แล้วลวดลิมมา ถ่าน (ขนาด, ชนิด) พอลิมญาติกา แลพี่น้องถ่านพอลิมเพื่อนพ้องหมู่อาวอาถ่านพอลิมคารวาล่นน้ำเข้า ข้างจึงเรียกร้อง ขวัญเจ้าอยู่วอยๆ (แต่ไกล) ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่คุดอยที่หลัง (สูงชัน) จุงมาเสวยกล้วยอ้อยยิ่งเต็มขันมี ทั้งกล้วยจันทร์กล้วยค้ำว กล้วยตืบยั่วสุกเหลืองกล้วยกุนิงหน่วย (ผล) สั้น กล้วยไข่ขันหลายหวี กล้วยธานีผิวผ่องกล้วยมณีอ่องในแดงกล้วยหัวแข็งกินผ้อย (กรอบ) กล้วยน้ำค้อยกินหวาน ปลูก แล้วจาน (เพาะ) ต้นตำกล้วยส้มฟ้าสุกแดง เข้าหนมต้นมีหลายชาติ เข้าหนมปาดหวานกัด เข้าหนม ตัดหวานทั่วเข้าหนมอ้าวหวานเจือเข้าหนมเกลือบ้วน เข้าหนมเส้น (ขนมจีน) หากเพิงพอแถบหมู อจีน (ทอด) ใหม่เข้าหนมฝักบัวไซ่สามาน เข้าหนมวิทูหวานจะจ้อยเข้าหนมชั้น พ้อยหลายสี เขา หากดีมีหลายชาติ เขาหากขายหน้ากาดแลคลองรีผู้ข้าทั้งหลายหันดี จึงซื้อมาใส่เข้าหนมใหม่เขา แปลงปูนดาดีแยง (น้ำดู) ทุกเยื้องเพื่อบหื้อเพื่อง (สั้นไหว) สังกักอัน เพื่อบหื้อมีความชะลัน กัน อยาก (อดอยาก) ผู้ข้าหากแต่งค้อนนำมา มีคิลา (ของขบเคี้ยว) แลเหมียงหมาก เพื่อบหื้อขวัญพระ นาคเจ้านาจา มีโภชนาหอมตัว (หัว) สุกแล้วบัว (หอมแดง) เทียม (กระเทียม) ตัดเพื่อบหื้อ มีความ โทมน์สกันอยาก เข้าน้ำหากเหลือหลาย ชื่นปลายาย (เรียง) แห้งผ้อยเพื่อบหื้อดกถ้อยเสียสี มีทั้งเข้า ขาวดีหนึ่ง (หนึ่ง) อ่อนขาวชะช่อนกินลำ (อร่อย) ใส่ขันดำ (วาง) เรียงรอบ แต่งตามขอบกองดีแม่น ว่า ๓๒ ขวัญไปตกเสียคิริคอดยใหญ่ค่อยดีค่อยเข้านัน (เสียงดัง) เริง มีกลองมอชิงดังเสียงอาสเสียง ค้องกาดเสียงกลอง บ่หื้อมีหมองโสกเส้า (โสกเส้า) เสียงสนั่นเท่าเนื่องกันเสียงแก (แตร) ดังมี ก้อง ปานพาคค้องเมืองสวรรค์ เพื่อจักเอามาอุ้นจัน (เร็นเริง) รับใหญ่ที่แม่น้ำโขวคงคา ขอเชิญ มาเสวยยังโภชนาหื้ออิม แล้วจุงมายินดี จุงมาฟังมโหรีแลพิณพาทผู้ฉลาดหากค้อยดี มีเสียงดีมี ก้อง มีทั้งพาคค้องแลสีขอ ขลุ่ยพินนอดิดเข้าเสียงกั้นเกล้าปูน (ปาน) วอนเสียงออนซอนอึ้งอ้อย สีน มีทั้งลิกสมย์ใหม่เขาหากไปแปลงเอาปูนดี (รู้สึก) ระเมา (เร็นรมย์) ต้นต้นเขาหากเหล่าน

(เล่น) ทุกภาษาบางพ่องก็เหล้น เรื่องโปราหน่อโพธิสัตว์เจ้า ตั้งแต่เค้า (ต้น) รอดถึงปลายบางพ่อง ก็เหล้นเรื่องนิทานชายมงคล อันแม่ตายเป็นศพ (เปรต) บางพ่องก็เหล้นตามเหตุเรื่องหงส์หิน หน่อพระพรหมมินทร์ อันไปด้วยลง (ทาง) อากาศ ไปรบยักษ์พรายเอายายพ่องก็เหล้นตามสาย เรื่องจันทมาตา อันพ่อแม่หากดับหนี เมื่อภายหลัง (ภายหลัง) บุญเจ้ามีจึงได้เป็นใหญ่ เป็นเจ้าแก่ ให้ครองเมือง ดูรุ่งเรืองทุกสิ่ง ดูล้ำยิ่งดีหลี เขาหากุมมรีเด็กน้อยหน้อย ราวรุ่นถ้อยสิบปี มา แต่งตัวดีเป็นดั่งกนิรีแอ่นพื่อน สักลัดย่อนดินมือ จับเสียงลือล่ำร้อง รับบาทถ้อง (โต้ตอบ) เป็น เพลงดึกดองเตงรับด้วย เขาแต่งส่วย (เอื้อง) หากราวง เขาหากทรงหื้อถูกแบบเพื่อบหื้อผิดแผก เมืองสวรรค์ เพื่อกักเอาอุณันรับทูลขวัญพระนาค ๑๒ ขวัญแห่งเจ้าอย่าได้พลัดพรากจากสันดาน จูงมาทรงเครื่องบริหาร อันตั้งไว้บนสะโตก (ขันโตก) ๑๒ ขวัญจูงมาทรงผ้ากาสา (จีวร) อันเป็น ของพระพุทธรูปล้ำเลิศ ผ้า ๑ ผืนนี้ประเสริฐยิ่งกว่าผ้าทั้งหลาย บ่มีสิ่งกฎหมายเทียมเทียบ (เปรียบ) ตามดั่งพระพุทธรูปท่านหากเรียกว่าธงไชยแห่งพระอรหันต์ อาจจักจัดห้อมโนโลก หื้อ พ้นจากโศกมลทินทั้งองค์อินทร์แลเทวศ ทุกด้าวเขตจักรวาล ท่านก็จักหะซาน (หะ) มากวด (ตรวจ) วันพุก (พุง) นีหรือวันนี้ เพื่อกักเอาเจ้าไปบวช บัพพชา ก่อนทรงผ้าผ่อน จีวรสวิเมกเจ้าจักได้พ้นจากเขตการวาท เจ้าจักได้เป็นสิกขา (ศิษย์) แห่งอุปขาน (อุปฆาต) ท่าน จักได้ข่งขวยหาใส่ นามชื่อใหม่ตามวิสัย บัณญัติไว้ให้เรื่องรุ่ง หื้อเป็นอุตตุงกับตนหื้อเป็น มงคลแห่งเจ้า มีสุขเที่ยงเท่าจีมา ข่งใจความ (ข้องใจ) นายจูงตามรากเค้ากับองค์ท่านเจ้าอุปมา ยเจ้าจูงรักษากายหื้อได้ ตลอดกับกัมมวาจา เจ้าจูงอดสวรัยาศิลบั้งชิบาต อย่าหื้อขาดสักเวลา คั่นถึงวันอุปโบสถ หื้อเจ้าอดสวรัยพร้อมโบสถ์มันจึงจักเป็นผลแลประโยชน์ จักได้โศคบิต ตามาตาแห่งเจ้า ทั้งเผ่าเชื้อหมู่พงศ์พันธุ์เจ้าจูงพำเพ็ญ (บำเพ็ญ) ขันธ เพียรพาก มันจึงจักได้พ้นจาก ทุกข์ยากได้ถึงสุขของอันสนุกมัวมันเหล้น เจ้าจูงหลีกเว้นห่างหนีไกล เจ้าจูงรักษาคลองภายใน ตามสมมณเพศอัน ๑ เจ้าอย่าได้เสพสุรา อัน ๑ เจ้าอย่าได้เหล้นหมากสักกาแลแทนพ้ายหมากรุก ย้ายลวดพันขัน อัน ๑ เจ้าอย่าได้เหล้นการพนันชนไก่ วิวักไล่ชนควายคบหมู่หลวงหลายพากัน แอ้ว เหล้นมะแก้วแลแทงโป เจ้าอย่าได้นับพาโล (พาล) เดินสอดเที่ยวจคเคเบง เตี้ยว (กางเกง) แลผ้าเคียนหัว (โพกศีรษะ) ญิงชอนหัว (เพลิน) น้อยใหญ่อันนี้บ่ใช่เป็นคองโครม จักพาตัวจมให้ วินาศ อัน ๑ เจ้าอย่าไปตลาดกับอุบาสสิกกา ของ (อยู่) กำแพงแยงผ่อ (มองดู) สาวน้อย (สาวรุ่น) จับพื่อน พาพวกล่นจับพื่อน เดินโกนหนัง เชื่องบาปกัมมจักบังเกิด ของบ่ประเสริฐเจ้าอย่าได้ ประสงค์ นารีจิงญิงหนุ่ม เจ้าอย่าได้ชุ่มชวาม (ควาน) หาเจ้าอย่าได้ซัดดาเล็งผ่อ ยักคือล่อแลดล มัน บ่เป็นผลสังสักข์อ อัน ๑ เจ้าอย่าได้ตะมะค้อ (ตะกร้อ) ล่อปลากัด เจ้าอย่าได้ปฏิบัติการสนุกอัน ใหญ่ มันบ่ใช่เข้าเป็นการ กระทำหยาบหยางก็จักผิดโอวาทจักได้ชื่อว่าอริชาตอกุศล จักพาตัวตน ให้หมอง หมุ่น เรียกว่าเป็นโจรเข้ามุ่น (แอบแฝง) ในศาสนาเจ้าจูงฟังสิกขาน้อยใหญ่ อันท่าน

กล่าวไว้ด้วยประการสันโด จุ่งจำใส่ใจชู้บพาทเจ้าอย่าได้สั้ง (ผลอ) พลังพลาลิมหลง จุ่งหื้อ
รักษาพระพุทธรงค์ ก็จักได้อนิสงส์ ๖๔ กัป หมั้นเที่ยง บ่ขว้าแห่งยังสูญหาย จุ่งรักษากายณเระ ๓๒
กัปหื้อได้ตลอดอย่าได้เป็นแพ้ง บึงมอดกับพระศาสนา ติดนตา (ตั้งอยู่) เจ้าจุ่งตั้งหมั้นอย่าได้เลี้ยว
คั่น จากคลองสองประการ คือคันธารุระแลวิปัสสนาธุระเจ้าดวงประเสริฐอันเป็นที่เกิดแห่งการ
กุศล จุ่งเอาไว้สำหรับตนแห่งเจ้า ทุกคำเข้ารวายถึ จุ่งหื้อเจ้าเป็นลูกสิกพระมณีนองอาจ หื้อเจ้าได้
เป็นสังฆราชทรงธัมม์ หื้อเป็นที่แย่งย่านบขาบ (กราบ) แก่มนุสสชาติแลเทพา หื้อเจ้ามีอายุทิศา
เที่ยงเท่า สองร้อยชาวขบเข้าพระวสา (พรรษา) สัพพาอันตรายาโสภ สัพพะโรคโพบภัย สัพพะ
จิงโรอย่าได้มาสัมผัสยัด อย่าได้มาบังเบียดใกล้แห่งกาเยปัญจมาเรตว์ หยังหยาบ หื้อเจ้าได้ปราบแพ้
(ชนะ) ขจัดสูญ อย่ามาปองปุ่นเบียนเบียดได้อยามาเข้าใกล้แห่งกายา มหาเตชาหื้อเจ้ามีเดชะเรื่อง
ราบ ชัยชนะปราบศัตรู หื้อเจ้าได้เป็นครูสอนสั่งหื้อเจ้าได้นั่งแท่นแก้วเทศนาธัมม์ หื้อได้นำเอา
ศรัทธาผู้เข้า หื้อได้หว่ายหน้าขึ้นสู่เมืองบนหวังได้เสวยผลเอกอ้าง ขอบบุญเจ้ากว้างเหลื่อมไหลงา
(ปกคลุม) หวังได้ชีสเภาคำ (สำเภาทอง) รวมห้องหื้อได้พ้นจากห้องโอมวัตตตสงสาร หื้อได้ถึงเน
รพานเป็นที่แล้ว ขอพระนาคแก้วโคตผาณี (โปรดปราณี)อย่าได้โสภิโสภเสร้า ๓๒ ขวัญแห่งเจ้าจું
มามา ข้างจักกิตตนา (เล่า) แต่เค้า(แต่คั่น) มีทั้งขวัญเทศเกล้าเกศาขวัญหัตถาทั้งคู่ พร้อมด้วยหมู่ตีน
มือ ขวัญสายคือแลขวัญทอง ขวัญคิ้วค้อมก่อง (อ่อนโค้ง) ผิวใสขวัญ ๒ แขนไกวทั้งคู่ ขวัญหนู
สองอัน ขวัญตาดัง (จุมุก) นิลเนตร ขวัญหลังเพศของดีจุ่งมาพำเพ็ญบารมีหื้อแก่ ทั้งขวัญเหล่า
(ไหล่) พร้อมหมู่หลังแหว (เอว) เจ้าอย่าไปผู้เดียวนับอยู่จุ่งเข้ามาสู่กายา บริบูรณ์พร้อมแล้ว ขอ
พระนาคแก้ว จุ่งอยู่ที่ฆาก่อนเทอะ

(จ้ายัก)

เตสมาตาดิจิตตะวิณยาทัสสะ โหนติ ๓๒ ขวัญแห่งเจ้ามาแล้วอยากอันใด ผู้เข้าก็จักยักมัก
(ชอบ) อันใดเข้าก็จักป้อน หากมีหนี้ (นี้) พร้าพร้อมมากนาคา ข้างจักถวายเป็นโภชนาขอเชิญมาสถิต
นั่งล้อมอยู่เสวย ครอบครวัณเฑาะแต่งสร้างใส่ขันกว้างหากงามดีหีบ (เย็บ) ไบศรีแวด (ล้อม) ไว้
เจาะตาม (จุด) ได้ไฟงาม จิ (จุด) เทียนตามมีมากมีทั้งขนมปาดแลเข้าหนมวง ถอก (เท) น้ำมันลง
จิ้นจ้าว (ทอด) ร้างสาวบ่าว (หนุ่มสาว) เขาแปลง (ท่า) อันใดแข็ง เขาก็ทำหื้อย่อย น้ำมันย่อยดู
หวาน มีทั้งเข้าหนมน้ำตาล แลเข้าหนมเส้น (ขนมจีน) มีบ่เว้นหากเต็มขันมีทั้งกล้วยจันทน์และ
กล้วยไข่ กล้วยดิบใช้สามานย์เข้าหนมวงหน่วยใหญ่ น้ำตาลใส่หวานใจ จุ่งมากินตามใจ อย่า
หมองหมุ่นหม้อม (หมองหม่น) เชิญมานั่งล้อม อยู่จันเสวย ก่อนเทอะ

(ฟายน้ำ)

เทพะตึงสาการัง ๓๒ ขวัญแห่งเจ้า ฉันทเข้าแล้วจูงมาฉันทน้ำ อันน้ำใสก็ใสเย็นก็เย็นเล็ดแล้ว เป็นน้ำบ่อแก้วรัตนะเชยงชิน อันมีในหินสระอันใหญ่ หากเป็นน้ำใจใจแห่งพระยาอินทร์ ค้นว่าผู้ใดได้กินก็หายพยาธิโรคา น้ำอันนี้หากเป็นน้ำพระพุทธานุประเสริฐ คนน้ำเลิศเชยงคาน ท่านมาปฏิสนธานตั้งไว้ หือโลกได้กินทานกันผู้ใดได้กินย่อมมีใจบานแก่นกล้า ได้ลุ่มฟ้ายอมอยู่ สวัสดิ์ดี มียศศรีเที่ยงเท่าขอราทนา ๓๒ ขวัญแห่งเจ้า จูงมาฉันทแล้วก่อนเทอะ

(ปิดเคราะห์)

สัพพะละ สัพพะทา สัพพะโรคา อุบาท สัพพะพยาธิ อันธราย เเคราะห์พาวยเจ็บไข้ เเคราะห์จีไรแรงมี เเคราะห์หัวปีถูกทิ่ม เเคราะห์เป็นหลิม (ลิม) หลังไหลมา ก็หือตกไป ตกไปตามพระอาทิตย์อันไกลแสนขอก (เขต, แคน, ขอบ) หือตกไปตามพระจันทร์อันอยู่นอกจักรวาล หือตกไปตามพระอังคารที่ฟ้าเสี่ยง (หมด) แผ่นดินสุด หือตกไปตามพระพุธที่คงสงัดหือตกไปตามพระศิว (พฤษภ) ที่คอยคงเย็นมีดเส้า (มีดหมั่น) หือตกไปตามพระศุภเสถียรที่แผ่นดินเย็นบ่เส้า ที่พระพุทธรเจ้า บัไว้ศาสนา หือตกไปตามพระเสาร์นาคาแหล่งหล้าขอกฟ้า (ขอบฟ้า) อุดรโฆ หือตกไปตามพระราหูท้องเหียด ขงเขตด้าวเมืองไอศวรสัพพะเคราะห์ร้ายทั้งมวล ก็หือตกไปตามน้ำคงคาแม่ใหญ่กว้าง หือตกไปตามท่าทางสมุทรสาคร โอมสัพพะละ โอมสัพพะลก โอมสัพพะลอน ตกไปรอดแห่งห้อง มหาอวีจี สิบปีอย่ามาใกล้ ไร่ร้อนเนื้ออย่ามาทัน สัพพะอันธรายา วินาสันตเต

(มัดมือซ้าย)

สรี วันนี้เป็นวันดีล้ำยิ่ง ได้ผูกมิตรมิ่งแก้วทูลขวัญ เพื่อหือหายเสียยังโลกันลำบาก เพื่อหือขวัญพระนาคอยู่ทิมา ข้าจักผูกมือเจ้าน้ำเพื่อหือขวัญเจ้าคล้ายข้าจักผูกมือเบื้องซ้าย เพื่อหือขวัญเจ้าหนี ข้าจักเอาฝ้ายเส้นชื่อพรหมจารี อันนางผู้ดีแปลงเป็นอันนางผู้หมั่น (ขยัน) ยิงดี (ยิงฝ้าย) เป็นสำลีห้องเทศ เป็นฝ้ายวิเศษจาวจิน (ใหม่, แกรุ่น) บ่มีมูลหินคิดแปด (แปดเปื้อน) ตากด้วยแดดหมดใส โรคาใดจูงหืออากาศ(คลาคลาด)หายหืออยู่สบายล้ำยิ่ง จิตตสิ่งอุรา จูงหือมีทิมา สาทหิรโสรุอันธรายอยู่สบายเที่ยงเท่า ร้อยชาวขวบเข้าพระวสาแท้ดีหลี

(มัดมือขวา)

สรี สรี สวัสดิ์ สรีล้ำยิ่ง ข้าจักมิตรมิ่งทูลขวัญ เพื่อหือเจ้าหายชะสนั่นกันอยากเพื่อหือขวัญพระนาคเจ้าอยู่ทิมา ข้าจักผูกมือเบื้องขวา เพื่อหือขวัญเจ้ายกย่องย้ายหือเจ้าได้อยู่สุขเสถียร

หื้อเจ้าได้อยู่กะทำเพียรเสพสร้าง วิเศษข้างบัพพชา หื้อเจ้าได้เมตตากวนา เดิมคำตามเขตกำศาสนา
คือคณาลาด วิปสนาอาสโสศหื้อเจ้าได้รักษาสิกขาบทย่าได้ขาด อย่าประมาทแท้ดีหลี

(กวาดโชค)

โอมสัพพะโชค โอมสัพพะไชย อันใดดีดีนานาต่างๆ โชคปากด้านท่านจาหวานก็หื้อเข้ามา
มานอ โชคบุญทานชาติแล้ว ก็หื้อเข้ามานอ โชคได้แก้วเกิดกับลุง ก็หื้อเข้ามานอโชค
ประสงค์มีมาก ก็หื้อเข้ามานอ โชคนักปราชญ์เป็นที่นับถือ ก็หื้อเข้ามานอโชคท่านทั้งหลาย
ยอมมอบบ่มื้อ ก็หื้อเข้ามานอ โชคได้แต่งหย่องผ้าเนื้อแลบ (บาง) สีสองก็หื้อเข้ามานอ โชคได้
นอนเตียงของอันใหญ่ ก็หื้อเข้ามานอ โชคสอบไล่บวกลบคุณหาร ก็หื้อเข้ามานอ โชคบุญทาน
แผ่ไฟก็หื้อเข้ามานอ โชคสอบไล่ได้นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก ก็หื้อเข้ามาเป็นโหล
อย่าพลาด โชคได้สร้างพระบาท พระธาตุ เจดีย์ก็หื้อเข้ามานอ โชคได้บวชไม้สลิ อันมีร่มกว้าง
กิ่งฉายา ก็หื้อเข้ามานอ โชคได้เป็น พระราชาคณะใหญ่ ก็หื้อเข้ามานอโชคสอบไล่ ได้ชั้น
มหาอุดบารมี ก็หื้อเข้ามานอ โชคได้เป็นคัมภีร์มีเดชก็หื้อเข้ามานอโชคเดินเทศสันถิ มหาเศรษฐี
หื้อทานกฐินแลผ้าทอดเดินคันสอด อยู่เจิมถ้ำคูหา ก็หื้อเข้ามานอ โชคได้ฉันทาลาหวานอร่อย
น้ำผึ้งน้ำม้นอ่อยฉันทาลา สัพพะ รัพพะ ของกิน อันดีดีถ้ำถ้ำได้ฮึด (อด) กั้นอยากหื้อเหมือนดั่งคำ
ปาก (คำพูด) ผู้ชำนาญว่ามานี้ขู่เอียงชู่ประการนั้น จูงจักมีเที่ยงแท้ดีหลี ตั้งแต่กาละวันนียามนี้
ไปภายหน้าจูงหื้อเจ้าทั้งหลาย ได้ถึงยัง โลกุตตรธรรมเจ้า เก็บประการสืบกับทั้งปรีญัตติธรรม เจ้าดวง
ประเสริฐ ถ้ำเลิศอุดมดี นั้นจูงจักมี เที่ยงแท้ดีหลีไชยยันตุระวัง ไชยขมังคะลัง จูงนักเทอญ

(บทสวดชัยนาท ล้านวนนายวินัย ทัฬหาวงศ์ บ้านเฮี้ย ตำบลศิลาแดง)

บทสวดวิญญูสามเณร

พุทโธ มังคะละ สัมพุทโธ	สัมพุทโธที่ปาหุตตาโม
พุททะมังคะละมากัมมะ	สัพพะทุกขา ปะมุญจะเร
ธัมโมมังคะละสัมพุทโธ	กัมภีโรหุตะโสอะณฺง
ธัมมะมังคะละมากัมมะ	สัพพะกะยาปะมุญจะเร
สังโฆมังคะละสัมพุทโธ	สัมพุทโธที่ปาหุตตาโม
สังฆะมังคะละสัมพุทโธ	สัพพะ โรคาปะมุญจะเร

อัชชสุ อัชชไชโย อัชชมังคะโล อัชชอุตตโมเตจะตุละติ ภูทันทิ เอหิวันโตอุททะปะเทเสสิ
 มะภูเชสิ อายวุตติโต สุกขิโต ภาเว ภาวา ดังนี้ ส่วนว่าอัชชในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี สรีไชโยชกยามดี
 ถูกดีศรีทั้ง ๕ ส่องใสขาว นชัดตฤกษ์เปิงปาวใสส่อง พระจันทร์เที่ยวท่องอุกรวยสรี ในวิธี
 อากาศ คูวิลาสรุ่งเรืองไรโซชาติดีเรืองรุ่ง สุกกะหุดตะหมู่เซียงคาน เป็นวันวานแสนชื่น (วันแรง,
 วันดี) เป็นวันถูกป็นนนาท บัดนี้หมายมี สัทธา ญาติโยมเจ้าแก่ พ่อแม่พี่น้องเผ่าพันธุ์วงศ์ ก็พากัน
 มาตักแต่งดาพร้าพร้อมน้อมนำมา ยังมีขันหลายรูปชช (ช้อน) กันขึ้นเป็นสามแถว ยิบ (เย็บ)
 นมแมวเกี่ยว(พัน)สามรอบประดับด้วยดอกไม้แก้วแลหากคูตีมายิบไม้ถั่งไว้เป็นสามโกถาก(ส่วน)
 แล้วมายิบหางจะเข้ (จระเข้) แลหางนาค ปลายปีกเทียนเล่มบาท จิตาม (จุด) ไฟ เพื่อจักบายศรี
 ทานพระคุณเจ้าอยู่ห้อมมีไชย สัทธาผู้ข้าทั้งหลาย จักเรียกร้องหาขัง ๑๒ ขวัญพระชินบุตรเจ้า ก็ขอ
 ห้อมมาใจว่าผู้มีทั้งบุปผามาลาดดอกไม้ ขอยื่นไหว้ ขอนิมนต์มา ๑๒ ขวัญพระชินบุตรเจ้า ไปอยู่ชั้น
 ฟ้าชื่อดาวะตังสา ก็ขอนิมนต์มา ๑๒ ขวัญเจ้าไปอยู่แถม (กับ) นาคาคุนาค ก็ห้อมมาขวัญเจ้าไป
 ทุกข์ยากด้วยอันแสวงหาถิ่น ในเหนือหน้าแผ่นดิน แลสายสินธุ์อากาศที่ห้วยหาด แลเหวผา ทั้ง
 อรัญญาป่าไม้ ผู้ข้าขอบขาบ (กราบ) ไหว้ ขอนิมนต์มา ๑๒ ขวัญเจ้าไปอยู่ที่มหาสมุทรคงคาที่
 ยาวย่านกว้าง ก็ขอห้อมมา ขวัญเจ้าไปเสพสร้างป่าไม้กว้างแถมฝน ก็ห้อมมา ขวัญเจ้าไปอยู่ที่มะนาวริ
 พล (นารีผล) หน่วย (ผล) ใหญ่ ใจฝั่ห้อยแห่งทิพย์พระยาธร ก็ห้อมมา ขวัญเจ้าไปอยู่ที่ระสี (ถาบี)
 จรเดินล่า ที่เลื่อนปากกว้างที่ซ้างตัวขาว ก็ห้อมมา ๑๒ ขวัญเจ้าพระชินบุตรไปอยู่แถมเคื่อนดาวยัง
 ฟ้าที่หมู่ฟ้า (เมฆ) ไหลวน ก็ห้อมมา เตวะตังสา ระภูตา ๑๒ ขวัญท่านเจ้า อย่าไปอยู่คงหนาเถื่อน
 ถ้ำที่ย่านน้ำวังปลา ก็ห้อมมาทั้งขวัญหู ขวัญตา ขวัญเกศ ขวัญมุขเทศ ก็ห้อมมาเทศ เทศสนาธัมม
 มีทั้งขวัญหัตถ์กำงาบ่เส้า ก็ห้อมมานั่งเกล้าสอนสิกสอนโยม ห้อมเจ้าได้เป็นโสรภ (สมณะ)
 พระเกศ ห้อมเจ้าได้เทศสนาธัมมเสียงหวาน ห้อมมีลาภะสการอันใหญ่ ห้อมเป็นที่ไหว้แห่งคนแล
 เทวดาห้อมวัดวาศาสนา เรานี้งามหมดใส ไวยาบ่เส้า เป็นที่พระสังฆะ เจ้าหมนมธัมมวันว่า ๑๒

ขวัญเจ้าจูงจักมา ตามกำข้าพเจ้าเรียกร้อง ขอหื้อมาอยู่ตามคองวินัยอันวิเศษจบแจ้งเพศทั้งสามสิบสองขวัญเจ้าอย่าไปชมดอกไม้ ในที่ใกล้เมืองอุดรวิชัยเป็นที่พระสัพพัญญู เจ้าไปเกิด บ่ประเสริฐ บ่เหมือนขงชมพูในอมรโคยานก็ดูบ่ยิ่งเจ้าจึงบ่ไว้สาสนา บุปผิเทพะทิพย์นั้นนา ก็หากเหมือนกัน บ่มีพระพุทธรพระธัมมพระสังฆะเจ้าสังสกลิ่ง เหตุนั้นจึงว่า บ่ยิ่งกว่าขงชมพู ในสามทิป (ทวีป) นั้นบ่ประเสริฐเหตุนั้นแล ข้าพเจ้าบ่ควรไปเกิดเอาปฏิสนธิ์ ขอหื้อมาอยู่โรงมณฑลหลังใหญ่กว้าง ดูทาง (สะดวก) สร้างสมภาร หื้อเจ้าได้อยู่สุขสำราญไปทุกเมื่อ หื้อมีใจแจ้งเชื่อในคอง (คลอง) เจ้าอย่ามีใจหมองหม่นเส้าหื้อเจ้าได้อยู่สุขเที่ยงเท่าที่มา ขอหื้อเจ้ามานั่งอยู่เหนืออาสนาอันผู้ข้าทั้งหลาย เป็นมุลลัตถา อุบาสักกะ อุบาสิกกา หากคดกแต่งคาไว้ทำ มีทั้งผ้าเอกแลสังฆาสนบงหนา ผืนวิเศษ มีทั้งผ้าพาดเทศแลกำพล (ผ้าขนสัตว์) มีทั้งชลิ (ฟูก) แลบาตร ธรรมชาติแลบาตรลังกา หากเป็นเครื่องสำหรับกายาแห่งเจ้า มีทั้งไม้เท้าแลหนังจัมมขัน (แผ่นหนังใช้ปูลาด) มีจวนจันท์ แลน้ำส้มป่อย มีทั้งน้ำอ้อยแลน้ำตาล สัพพะเครื่องภาหวน อันใดก็มีนี้ (นี้) พร้อมเลี้ยงมีทั้งหมากเมี่ยง แลบุรี (บุหรื) มีทั้งกัตตริ กล้วยติบ ลูกปลีบกินหวาน เลี้ยงสงสาร (สังขาร) คนใหญ่มีทั้งกล้วย ไข่แก้วกินลำ มีทั้งติบคำแลกล้วยส้ม มีทั้งเข้าต้มแลเข้าหมม มาประสมคนด้วยน้ำอ้อยหวานขึ้น ช้อยเอาใจ มีทั้งน้ำเย็นใสจะจืด อันสิกโยมหากคักตัว (หิว) แต่ (จาก) ค้าง (ร่อนน้ำ) โอนมา สัพพะโภชนาอันใดก็มีนี้พร้อม ผู้ข้าทั้งหลายจักน้อมยื่นยอถวาย สิกโยมทั้งหลายก็มากอง (คอง) หาเจ้า มาเป็นเกล้าราชชะ (ครุบา) หื้อมาอยู่เมตตา ผุงสัทธาไปใจว่าหื้อได้พ้นจากพยาธิ โรคา ทั้งไข้เจ็บตาแลปวดท้อง ทุกข์โศกต้อง ก่อง (บ้าง) เป็นคุ่มแลเป็นฝักก็อย่าหลอน (เกิด) มีใน ดนแห่งเจ้า ครอบต่อทำอายุเจ้าพอนปี สมบัติเรานิบไว้จักมีไว้หื้อเจ้า อยู่แทนโรงชัย ก่อนแล

(ป้อนกล้วย)

เทศสะ ทวะตังสา กาลัง ว่าจะนั่ง สุดตะวา อันว่าสามสิบสองขวัญเจ้า ก็หื้อมาเ้า (รวม) ๕๑ ขวัญเจ้าก็หื้อมาคอง มาลอมพร้อมแล้ว มานั่งชอง (ที่อยู่) แก้วเสวยฉินขวัญเจ้ามาแล้ว หื้อมานั่งชองกำ เสวยเข้าขวัญเจ้ามาแล้ว หื้อมานั่งสาต (เสื่อ) แก้วอาสนา ขวัญเจ้ามาแล้วหื้อมานั่งอิง หมอนผา (หมอนสามเหลี่ยม) หน้าป่อง (ปล่อง, เป็นรู) ขวัญเจ้ามาแล้ว หื้อมานั่งพร้อมหน้าอยู่ โรงไชย ตามใจเจ้าจักเสวยอันใด ก็มีนี้ทุกสิ่งสัพพะยังของหวาน ขอหื้อขวัญเจ้าหมั่นเจยบาน (ชื่นชม) ของไขว่ อันมีรสแท้ไช้สามานมีทั้งเครื่องธัญบริหารทั้ง ๘ ขอหื้อเจ้าแวด (กำหนด) ไว้ กับคน สัพพะกังวล ก็จูงหนีคลาคลาด สัพพะพยาธิ ก็จักหื้อขาดจากกายา หื้อขวัญเจ้ามา เสวย โภชนาหลายสิ่ง หื้อมากินทั้งน้ำอ้อยยังหวานใจ หื้อมากินทั้งน้ำตาลใสบ่เส้า หวานรสเร้ายังปูน ดี หื้อมากินทั้งเจ้าสาตีขาวอ่อนขาวชะช่อนกินลำ หื้อมากินทั้งพลูคำแลเมี่ยงหมาก ผู้ข้าทั้งหลาย บ่หื้อขวัญเจ้าได้กันทุกข์ยากเวทนาผู้ข้าทั้งหลายอันเป็นสัทธา ก็คา (เตรียม) ไว้พร้อมแล้ว ขอเชิญ

ขวัญมิ่งแก้ว จูงมามาห้อมากินทั้งขวัญหัว แลขวัญตาห้อมากินทั้งขวัญบาททั้งคู่ห้อมากินทุกหม่อ
อย่าเหลือหลอห้อมากินทั้งขวัญคออย่าเว้นหื้อหก (วิ่ง) เล่นเล่นว่ามามาห้อมากินทั้งขวัญแข้งแล
ขวัญขาห้อมากินทั้งขวัญโลมา เส้นหน้อยใสชื่นช้อยปุนดีห้อมากินทั้งขวัญหูเจ้า มานั่งเฝ้าฟังธัมม
ห้อมากินทั้งขวัญหัตถ์ดำ เขียนธัมมพระเจ้าห้อมากินทั้งขวัญหัวเข้า เจ้านั่งนบอยู่ภาวนาห้อมารักษา
กายาแห่งเจ้าขึ้นเที่ยงเท่า ฑีมา ก่อนเทอะ ไชยยันตุ ะวัง ไชยยะมังคะลัง ฑิมาอุโก อายุวัฒน
สุกขัง พะลัง

(ป้อนน้ำ)

เตเวตังสากาลัง สามสิบสองขวัญเจ้า มานันเข้าแล้ว จูงจักมานันน้ำเชื้อรัตนเชียงจีนอันเกิด
ในหินสระใหญ่ เป็นน้ำใจไข พระยาอินทา คนใดได้กินก็หายพยาธิโรค น้ำอันนี้น่าหากเป็นน้ำ
พระพุทธชาตนาประเสริฐ ดนล้าเลิศเชียงคาน ทานเอามาปดิสันถาร ตั้งไว้หื้อโลกได้กินทาน กันผู้
ใดได้กินย่อมมีใจ เชยบาน (ชื่นบาน) แก่นกล้าได้ลุ่มฟ้า อยู่สวัสดิ์ดี ก่อนแล

(ปิดเคราะห์)

โอม ผู้เข้าจักปิดเคราะห์หื้อหนี ผู้เข้าจักตีเคราะห์หื้อเล่น (วิ่ง) แห่ลง (มัดผูก) ด้วยทิพย์
มนต์แก้วแก่นอาคม แห่งองค์ศรีโคตมพระพุทธเจ้าหากปง (ปลง) ไว้ว่า สพลีวิสาขดิวัน ธิปถมนันดา
กะรัง วิยะยันยาสตีวิสังโกลัง เสสัจจา ปินิวาเรติ ปรีสสยัง อานักขเต ดำหิสพละ สพธา
สัพพะปานันัง สัพพะโสปปินิวาเรติ ปรีตตันดำ ภาณามเห สัพพะทุกขัง สัพพะโสภ สัพพะโรค
สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียจัญไร หื้อตกด้วย (ตาม) ไฟ หื้อไหลด้วย (ตาม) น้ำ อย่าไปมา
ใกล้มากาย (กราย) สัพพะอันตรายโย วินาสันตุ เม

(มัดแขนซ้าย)

สรี สวัสดิ์ สรีอุตตมะโยก เมืองนอง เงินค่ากองก่อไว้ ผู้เข้าจักมัดแขนซ้ายแห่งเจ้า หื้อเป็น
มงคลวุฒิเกิดกับตนอุดม ขวัญเจ้าอย่าไปชมป่าไม้ สามสิบสองขวัญเจ้า อย่าไปทุกข์ยากไว้ แอ่วล่า
หากิน ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยววิน ย่อมหญ้า ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยวท่องเที่ยวที่ ขังเขตเมืองผี ห้อมาหลับดี
อยู่ห้องประเทศท้องที่โฮง (โรง) คนโฮงมงคลหลังใหญ่กว้าง พอสืบสร้างสืลแลธัมม สุขสบายกุ่ม
เถ้าอายุเจ้าจูงพอร้อยปีพันปี สมบัติเรามีบไว้ มีทั้งเล่มธัมม เลกาสา (จีวร) ขอจักเชิญชวนสามสิบ
สองขวัญ มานี้เลี้ยง (หมด) คู่เข้าคู่ขวัญ ก่อนเทอ

(มัดแขนขวา)

สตรี สวัสดิ์ วันสรีวันขึ้น วันถูกปิ่นนันทา จักผูกมือเบื้องขวาแห่งเจ้า หื้อมาติดง่าหื้อ
มาอยู่เล่ากับตน ฝ่ายมงคลเส้นวิเศษ ฝ่ายขาวเทศบริสุทธิ์ คนในมนุษย์ เขาหากบริโภคนในโลก
เขาหากตือแพง จักมัดแก้วแลแสง (แก้วมณี) ก็หื้อหมั้น (มัน) ยาวบั้นพอพะหมาน (พอประมาณ)
แม่นจักผูกข้างปลายสารก็จักหื้ออยู่ จักผูกจ้าวควายร้อยรู้(วิ่งหนี, จึง) ก็จักหื้อหน (ถอย) จักเอาฝ่าย
มงคลเส้นนี้ มัดแขนท่านเจ้า หื้ออยู่สุข เทียงเท่า ชีมา ก่อนเทอะ

(มอบขวัญ)

เออสามสิบสองขวัญท่านเจ้า มานี้เลี้ยงคู่เจ้าขวัญ (ทุกขวัญ) แล้ว จุ่งจักรักษากายาเนื้อ
ตัวนี้เลี้ยงคู่เจ้าขวัญ สิบปีย่าไปที่อื่น หมั้นปีย่าไปที่ไหน หื้อรักษากายาเนื้อตัว หัวคิง นี่เลี้ยง
คู่เจ้า ขวัญจิมเทอ

(บทสู่ขวัญสามเณร ล้านวนนายสิทธิ์ ลือยศ บ้านเกิด ตำบลวรนคร)

บทสวดัญญะบาวสาว

บทมออบขวัญ

สาธุติแหละ อังชในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี จิตอันประเสริฐ ถ้าเลิศยิ่งกว่าวันและยามทั้งหลาย บัดนี้หมายมี พ่อแม่และญาติพี่น้องชูงูชูงูคน ก็ได้ตกแต่งแปลงพร้อมน้อมน้อมนา ยังมีขันบายศรีทั้งหลายมวลฝูงนี้ เพื่อจักมาทำการบายศรีหื้อถูกทั้งสอง ตั้งแต่นี้ไปเบื้องหน้า ขอหื้อได้อยู่ดีมีสุข มีโชคมีลาภลาภะสการ ขอหื้อมี อายุหมั่นขวัญยืน จ้มแต่เดอ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

พุทฺโธ มังคะละ สัมภูโต สัมพุทฺโธ ทิปะ พุตตะโม

พุทฺธะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะ ทุกขา ปะมัญจะเร

ธัมโม มังคะละ สัมภูโต คัมภีโร พุทฺธโสอะนุญ

ธัมมะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะ ภาเย ปะมัญจะเร

สังโฆ มังคะละ สัมภูโต ทักขิณียโย อะนุตตะโร

สังฆะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะ โรคา ปะมัญจะเร

ศรี ศรี สัตตสี ศรีสุก มังคะละกถาอันประเสริฐ ดูถ้าเลิศยิ่งกว่าวันและยามทั้งหลาย บัดนี้หมายมี พ่อแม่และพี่น้อง ญาติติกาสัมพันธวงศา เขาก็มาเล็งเห็น (เห็น) ยังตะดิงสากาลังอันว่า สามสิบสองขวัญแห่งสองเชื้อเจ้า อันองอาจ หลอนว่าขวัญเจ้าได้พลาดพลั้งหลงไหลไปตกไกลจากเนื้อจากตัว ไปตกยังแม่น้ำใหญ่และนที บัดนี้เขาก็มาหีบ (หีบ) เครื่องบายศรีไว้เรียงรอบ ใหญ่ น้อยตลอดแถว (ถึง) ปลาย ประดับบาย (เรียงราย) ตั้งหมั่น (มัน) มี ๓ ชั้น แก่น (ใบ) ดูกาม รูปเทียนตาม (จุด) มีมาก มีทั้งเทียนหางนาค และกิลาล (ของกิน) ดวงดอกไม้ไม่มีหลายสิ่ง มีทั้งกล้วยอ้อย ยิ่งเต็มชั้น มีทั้งดอกเข็มต้นคก ตกหอมรสเร้าดอกเค็ดเค้า (คึดเค้า) หนามขอ ดอกขังพอ (หางนกยูง) มีมาก มีทั้งดอกสลิดลาด (ดอกขจร) ดอกจำปาดอกสะบันงา (กระดังงา) เกี้ยงกาบแก้ว (ไม้พุ่มเตี้ย, บัวลาดคำ) หอมบ่แล้วยังวอนใจดอกอินตะหา (ลำเจียก) หอมโกส ดอกเข็มได้บานงาม หอมชะชาด (หอมดี) ดอกเบญจมาศหากงามคึดดอกสุระปี (สาระปี) ช่างบานยามเช้า บัดนี้เขาก็เอามาร้อยไว้เป็นธรรม์ เอามาไว้เต็มขันบายศรีแห่งเจ้ามีทั้งเข้าต้มและเข้าหนม ลูกส้มของหวาน ทั้งกิลาล (ของกิน) หมายมี มีพร้อมเลี้ยง (หมด) ขู่ประการเขาก็ขงขวย (ขวันขวย) หามาใส่ไว้ เหนือ

ขันบายศรีไว้ท่า บัดนี้ผู้ข้าขอลงเชิญสามสิบสองขวัญ แห่งเจ้า จุ่งรีบมา มาอะจะโต อะจะลาโอะ อะจะมั่งคะโล อัชชะ ในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี ศรีไชยโชคเป็นวันช้างเผือกแก้วมาโรง เป็นวันมหา มงคล วันประเสริฐ คุณ์เล็กยิ่งกว่าวันและยามทั้งหลายเป็นวันหายทุกข์โศก เป็นวันพ้นจากโรค โรคา นางปิมปา (พิมพา) ขนุนจิว ได้สมสู่กับเจ้ากำคำคำ ก็แม่นในวันนี้ เจ้าเงาะมาได้นางรจนาก็แม่นในวันนี้ วันนี้ก็หากเป็นวันดีเช่นเล่า เจ้าสรรพสิทธิ์หน่อท้าว มาได้นางเทพไทเกสร เสวย นครบุรีใหญ่กว้าง หากเป็นวันสิริมงคล ไสสว่างและเรืองรองเป็นวันหัวเรียงหมอน แม่นหมั่น สองเจ้าเจื่องจัน ได้มาเป็นคู่ศัวมีย นุพเพสันนิวาสเจ็ดชั่วชาติ (ชั่วคน) ผ่านมา กันว่าได้เกิดมา ในโลกาโลกใต้ ก็ได้มาปะ (พบ) ใส่กันแถม (อีก) เล่าเป็นแต่กรรมเก่าหากพามา บัดนี้นาเจ้าทั้งสอง จึงไปบอกแก่พ่อแม่วงศา จึงจวน (จวน) กันแต่ดามาร้อมเลี้ยง (หมด) มีทั้งหมากเมี่ยง หมากพลูยา ของกินนานา ชื่น (เนื้อ) ปลาเหล้ายา หลากหลากเข้าน้ำหากหลวงหลาย ยกมายา (เรียงราย) เลี้ยงแขก บ่หือผิดแผกจาริต อันเป็นการมาแต่ก่อนแต่เช่น (สมัย) พ่อหม่อน แม่หม่อน (ทอด) ปายหลัง แต่กาละ วันนี้ ยามนี้ ไปปาย (ภายหลัง) หน้าโรคา พยาธิ ก็อย่ามาเบียด ขอหือเจ้าทั้งสอง อยู่สุข เสถียร ทุกคำเข้า ข้าศึกศัตรู ก็ขอหือกลับกลายหนีจาก ความทุกข์ยากใจ ก็อย่ามาต้อง อย่าได้ขึงข้อง (เกี่ยวข้อง) โรคา ขอหือเจ้าทั้งสองจูงมีวัดดา (วัดดู) เลื้อผ้า ทั้งเครื่องค้าและเงินทอง ทุกข์หมองเหงาโศกโหม้ อย่าได้พาดป้ายหัวใจคันเจ้าจักไปหนใด ก็ขอหือมีโชคมีลาภ ผาบเปื (ปราบชนะ) ข้าเล็กศัตรูหมู่มัจฉา หือมีไวยยะได้หาอย่าหาย อย่าได้หน่ายฮ้าง (ร้าง) เสียกัน จุ่งฮัก แปะปัน จมจั้น (ผูกพันขมชื่น) อย่าหือคนอื่นมาลู่ (แย่ง) ชิงเอา หืออยู่กับกัน (ด้วยกัน) คุ่มเฒ่า มีลูก เด้าก็หืออยู่ถ้อยฟังคำ (เชื่อฟัง) ทุกคืนวันอย่าได้ร้อนไหม้ (เดือดร้อน) อย่าเมื่อยไข้เจ็บเป็นหยั่ง (อะไร) บัดนี้ ผู้ข้าจักมาทูนขวัญแห่งสองเชื้อเจ้า มีทั้งเข้าน้ำ หมากปุน พลุยา ชื่นปลาเต็มถ้วย มีทั้ง กล้วยฮ้อย ใส่ไว้เป็นหวี หือมากินของดีหลายอย่าง หือมาอยู่สร้างเรือนคน ก่อนเตอสามสิบสอง ขวัญ แห่งสองเชื้อเจ้า จุ่งปึกปอก (กลับ) เล้า หว่าย (หัน) คั้นมาแม่นว่าสามสิบสองขวัญแห่งสอง เจ้า ไปตกเสียยังแม่น้ำ ไปเป็นเพื่อนปูปลา ไปตกยังอรัญญาปากกว้าง ไปเป็นเพื่อนเสือสิงห์ กระทิงและช้าง ก็ขอเชิญมา สามสิบสองขวัญแห่งสองเชื้อเจ้า ไปอยู่ป่าไม้ดงหนา ขวัญเจ้าอย่า ไปอยู่ที่แม่น้ำมหาสมุทรคงคาค้ำไต้ที่พระพุทธรเจ้าเราบไปไว้ศาสนา บัดนี้ผู้ข้าจักเรียกร่องขวัญเจ้า มาต้อมหมู่เข้ามาต้อมหมู่เข้าเลาอาหาร ขอหือมีใจหวาน อย่าสั้มเสียด (เสียดแทง) ขมใจกันว่าผัวจัก ไปไหน ก็หือขวัญเมียได้ว่า กัน (ครั้น) ขวัญเมียจักเล่า ก็ขอหือขวัญผัวเกาะบำพาตั้นสามสิบสอง ขวัญแห่งเจ้าทั้งสอง จุ่งมารักกันดั่งเลื้อผ้า แนบติดตัว สามสิบสองขวัญเมื่อก็อ่าไปเพาะหาผัวใหม่ที่ขอก (ขอบ) ฟ้าไกลดัว สามสิบสองขวัญผัวก็อย่าไปเพาะหาเมียใหม่ที่ขอกฟ้าไกลดิง (ตัว) จุ่งมา เปาปิง (แอบอิง) อยู่แหม่มข้าง เจ้าอย่าได้คลาดร้างเสียกันจุ่งมารักแปะกันหวันฮ้อย (ติดพัน) รักกัน คะค้อย (เรื่อยๆ บ่อยๆ) ชู่กันวัน เจ้าอย่าได้ผิดเถียงกันเป็นคำแตกหยื่อ (พูดประชด) ผัวบวบ (ทวบ)

ไผ่ เมียนบุบ (ทุบ) หม้อ อันนั้นมันบ่ใช่คลองธรรมแล เจ้าเหย สามสิบสองขวัญแห่งเจ้าทั้งสอง ตั้งแต่
 นี้ไปวันหน้า กันเจ้าได้เป็นสามภรรยากันแล้ว เมื่อเจ้าไปกระทำการ หรือว่าไปทำงานที่ใดก็ดี เจ้า
 อย่าได้ค้นเอาค่าเก่า (เรื่องเก่า) มาเล่าจา (คุย) กันคำโบราณท่านว่าไว้ คุ่ม (หมั) ฝ้ายลายหมามันช่าง
 (มัก) เहां กันคำเก่ามันช่าง (มัก) ผิดเถียงกันส่วนนายผู้ญิงนั้นนา หื้อนายได้หลับเด็ก (นอนคึก)
 ลูกเข้า (ตื่นเช้า) หื้อลูก (ตื่นนอน) ก่อนเจ้าสามีหื้อนายแปลงใจดี เหมือนแม่น้ำทั้งห้า หื้อนายได้
 หมั่น (ขยัน) ชักเสื้อผ้า เครื่องพอกกายคันผัวไปไหนมา หื้อนายได้คาจันเข้า (เตรียมสำหรับ) ยก
 ขึ้นยอดดำ (วาง) เจ้าอย่าได้ผิดเถียงกันเป็นมึงกูลากัน (ผิดคิง) เจ้าจูงมาปากันยะสร้าง (ช่วยกันสร้าง
 ทำ) ตามแบบเข้าโบราณเจ้าอย่าได้บุบ (ทุบ) หอผี เจ้าอย่าได้ตีหิ้งถ้วย กันว่าผัวบุบจาน เมียนบุบ
 ถ้วย อันนั้นมัน จัง (จะ) แป๊ะ (ชนะ, ช่ม) ผีปู่ผีย่า (บรรพบุรุษ) และเจ้าเหยส่วนนายผู้ญิงนั้นนา ตั้ง
 แต่นี้ไปปายหน้า กันว่านายจักไปบ้านพ่อผัวแม่ผัวจัก (จะ) ทำเหมือนอยู่เรือนตัวนั้นบ่ได้ หื้อลูกได้
 หลับเด็ก (คึก) ลูกเข้า หื้อลูกกระทำการอย่างอนนนานเกียจกร้าน การยังบ้านหื้อหมั่นปิดปั่ว (ดูแล)
 ทั่วครอบและครัว เครื่องใช้อย่าละ (ปล่อย) ไว้หื้อมัวดำ (สกปรก) รู้เก็บกำไว้เป็นแห่ง (เก็บให้เป็น
 ที่) รู้ตกแต่งเคหายามเมื่อเจ้าจักเดินไปเดินมาเข้าออก เจ้าอย่าได้ยกบาท (เท้า) อย่างเดินแรง (เดินเสียง
 ดัง) เจ้าอย่าได้แข็งปากถ่อย (พูดคำหยาบ) ถ่อยจ๋า (พูด) อ่อนอ้อย (อ่อนหวาน) อร์ทัยคันผัวเจ้าไป
 ไหน เจ้าจูง (จูง) อยู่บ้าน เจ้าอย่าได้เอาเรือนท่านมาเป็นเรือนตัว อย่ามัวเมาคบชู้อย่าพูดอยู่เล่าจา
 ขวัญ (นินทา) อย่าตัดบัน (ตัดไม้ตรี) ฟืนน้อง แม้ว่าเจ้าเคียดชังปานใดก็ขอหื้ออดใจผ่องแผ้วเจียร
 จ๋า (เจรจา) อย่าโกรธาเคียดใหม่ อด (ทน) ไว้ได้เกิดเป็นดี หื้อลูกทั้งสองจูงพากันเยยะ สร้าง (ทำ
 สร้าง) ปากบ่ออ่าง ผิดเถียง (ทะเลาะ) กัน อยู่พร้อมเพรียงกันชมชื่นเงินคำ (เงินทอง) หมั่นหากมีมา
 บัดนี้ผู้ข้าจักเรียกร้อง เอาสามสิบสองขวัญแห่งเจ้าจูงมาอยู่ห้องเรือนมงคล หื้อสามสิบสองขวัญเจ้า
 มาแล้ว ผู้ข้าบ่หื้อมีความชะสน (กระหาย) กันอยาก (อดอยาก) มีทั้งหมากเมี่ยง พลูยา มีทั้งน้ำสุรา
 พร้อมกับทั้งกุฎตาไก่อต้ม ลูกส้มของหวาน (ผลไม้) เขาก็เอามาสะสางวางไว้นี้พร้อม บัดนี้ผู้ข้า
 ขอล้างเชิญ สามสิบสองขวัญแห่งเจ้า จูงปิกปอกว้ายหว้าย (หันกลับ) คืนมาก่อนเดอ

(ป้อนขวัญ)

สามสิบสองขวัญลูกเต้า ไปอยู่ทิศดาบลหนใดก็ดี วันตกวันออก ขอกได้ หนเหนือหรดี
 อีสานตั้งอันก็ดี บัดนี้ตนตัว พ่ออาจารย์ ก็ได้เอาน้ำธรรมคำสอน พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้าพระ
 สังฆะเจ้า ไปดวย (ตาม) ถูกเกียจ เรียกร้อง แม่ธรณีเจ้าที่เจ้าถาน ก็ได้สะสางวางปล่อยมานี้หื้อเจ้าหื้อ
 ขวัญ ตั้งแต่นี้ไปเมื่อหน้า ก็ขอหื้อลูกทั้งสอง ได้อยู่ดีมีสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งหลายต่าง
 นานา ก็ขอหื้อมี อายุหมั่นขวัญยืน ไปกู๋ (ทุก) วัน กู๋ยาม กู๋ปี กู๋เดือน จิมแต่ เดอคาติงสากาลัง
 อันว่าสามสิบสองขวัญ แห่งสองเชื้อเจ้า ไปสนุกม่วนเล่าป็นปวง (คิดพัน พัวพัน) ขวัญเจ้าไปชม

ดวง เกสรดอกไม้ สนุกตื่นตื่นแล้วลวด (เลย) ลืมมา ลืมญาติกาพี่น้องลืมเพื่อนพ้องพงศ์หมู่วงศ์
 ลืมอาวอาน้ำป่า บัดนี้ผู้ข้าเรียกขวัญเจ้าอยู่ยงยอ (แต่ไกล) ขวัญติดญาติคอย ก็ขอห้อมมาอยู่กับเนื้อ
 ขวัญติดเสื้อติดผ้า ก็ขอห้อมมาอยู่กับคนกับตัวขวัญหัวก็ขอห้อมมาอยู่หัวคางเก่า ขอลงเชิญ มาทั้ง
 ขวัญหัวเข่า และขวัญขา ขวัญจักษุตาทั้งคู่ก็ขอห้อมมาพร้อม รุ่งจักมาเสวย มาจมนเจย (ชมเชย)
 ของไขว่ (เครื่องเซ่น) ไก่คู่นี้หากงามดีมีทั้งเข้าสาละ ขาวอ่อน กินล่า (อร่อย) บัดนี้ผู้ข้าจักปิด
 (ปลิด) เป็นคำ (คำ) ไว้ท่า (รอ) สามสิบสองขวัญแห่งสองเชื้อเจ้า รุ่งจักอยู่ท่า (รอ) ดากิน (เตรียม
 กิน) อย่างหลอ (เหลือ) รุ่งจักมากินลงคอยอย่างวันขอห้อม (วัง) วังเดิน รีบเร็วมา กูเข้า กูขวัญ ก่อนต่อ
 บัดนี้ ผู้ข้าจักเรียกขวัญเจ้าร่าร่า น้อย มากินยังกตดาลี (กล้วย) กล้วยอ้อยมันหากมีเต็มขัน มีทั้ง
 กล้วยจันทร์ และกล้วยดิบ สุกปลื้มกินหวาน เลี้ยงสงสาร คนใหญ่มีทั้งกล้วยไข่สุกดี มีทั้งกล้วยธานี
 ผีพ่อง มีทั้งกล้วยมณีอ่องในแดง มีทั้งกล้วยกึ่งแห้งหน่วยป้อม (ผลป้อม) มีทั้งกล้วยส้มอันสุกเหลือกล้ม
 (สุกเรียบร้อย) ส้ม (เปรี้ยว) ฝาด แกมหวานมีทั้งกล้วยนิ้วมีนางอันมีลูก กลมงามบ่มเส้า บัดนี้ผู้ข้า
 ขอลงเชิญ สามสิบสองขวัญแห่งสองเชื้อเจ้า รุ่งจักมาคุ้ม (ห่ม) ฟ้าสไบ กินยังกล้วยอ้อย และจาม
 ยาม (ไก่อ) ก่อนต่อ

(หยาดฟายน้ำ)

สามสิบสองขวัญแห่งเจ้า มากินเข้าแล้ว รุ่งจักมากินยังน้ำ อันนี้ น้ำ ไส้ก็มาใส เข็นก็มาเข็น
 เลิศแล้ว หากเป็นน้ำบ่อแก้ว ชื่อว่า รัตนะเขียงชิน อันมีในหินสระใหญ่ หากเป็นน้ำใจไขพระยา
 อินทร์เมื่อน้ำบุคคลผู้ใด ได้กินน้ำอันนี้แล้ว ย่อมจักหายจาก พยาธิโรค น้ำอันนี้ น้ำ หากเป็นน้ำ
 พระพุทธานุประเสริฐ คนล้าเลิศเจียงคาน ท่านเอามาปฏิบัติสถานตั้งไว้ หือโลกได้กินเมื่อน้ำ
 บุคคลผู้ใด ได้กินน้ำอันนี้แล้ว ย่อมจักมียศศรีอันมาก บัดนี้ผู้ข้าขอลงเชิญสามสิบสองขวัญแห่ง
 สองเชื้อเจ้า รุ่งจักมาเสวย รุ่งจักมาจมนเจย (ชมเชย) ก่อนต่อ สามสิบสองขวัญแห่งเจ้า มากินเข้ากับ
 น้ำแล้ว รุ่งจักมากินยังน้ำเหล่าน้ำยา รุ่งจักมากินทั้งน้ำสุราขึ้นเขม อันไหลจากเหล้ม (เล่ม) ไหริน
 ไหลลงตกใส่ขวดแก้ว ตกลงแล้ว เขาก็เอามาถอก (เท) ใส่แปง (จอก) เงินตา (เงินตรา) เหล้าอันนี้
 หนา ลำหวานปานดั่งน้ำอ้อย หากเป็นเหล้าน้ำข่อยหยาดลงมา เมื่อหัวที (แต่แรก) กินห้อมมี ฤทธิ์
 งามอาจ กินห้อมมีโชคลาภ ปราบกฎ กินห้อมมียศอาจลือชา ได้ร่มฟ้า เขาก็มาดูลักเสิน (สรรเสริญ) บัดนี้
 ผู้ข้าขอลงเชิญ สามสิบสองขวัญแห่งสองเชื้อเจ้า รุ่งจักมากินยังน้ำเหล้า จินเจยบาน (ชื่นเชยบาน)
 ก่อนต่อ

(สะเคาะเคราะห์)

สัพพะณะ สัพพะทา สัพพะอุบาทว์ สัพพะพยาธิ ก็ขอหื้อได้คลาดกับหาย สัพพะอันตราย ก็ขออย่าได้มาใกล้สัพพะเคราะห์ สัพพะภัย เคราะห์ภายในก็ขอหื้อได้ถอนออก เคราะห์ภายนอกก็ขอหื้อได้ถอนหนีเคราะห์ร้ายเ่งกล้า เคราะห์ปาย (ภัย) หน้าขออย่ามาติด เคราะห์พาผิดเป็นโทษ เคราะห์ร้ายโหดเป็นกรรม เคราะห์เป็นลามาใกล้ มีต้นว่าเคราะห์เจ็บเคราะห์ไหม้ เคราะห์ไข้ เคราะห์หนาว เคราะห์เมื่อหลับเมื่อตื่น เคราะห์เมื่อยืน เมื่อเดียว (เที่ยว) เคราะห์เมื่อเที่ยวเมื่อกิน เคราะห์เมื่อคืบบ่หัน (เห็น) เคราะห์เมื่อวันปฐู เคราะห์เมื่ออยู่เมื่อจา (พูดคุย) เคราะห์นานาจดเจือ เคราะห์ตั้ง (ทาง) เหนือและเคราะห์ตั้ง (ทาง) ใต้ เคราะห์สืบสามนามสืบห้าเคราะห์จน (ชน) หน้า และจน (ชน) หลัง เคราะห์ตกเบี่ยงเสียของก็ดีเคราะห์ตกเบี่ยงเสียเงิน เสียทองก็ดี ภัยทั้งหลาย มีต้นว่า โจระภัย มนุสสะภัย อมณุสสะภัยอัคคีสะภัย อุกะตะสะภัย (อุทกภัย) ภัยตั้งมวล และเคราะห์นามตามได้ ขอหื้อได้ไหลไปตามเส้นด้ายขอหื้อได้ยกย่องย้ายไปเมืองผี จักค่าเคราะห์หื้อหนี จักดีเคราะห์หื้อเล่น ด้วยมนต์แก้วแก้ว (คลอง) อากม พระศรีอุดมตนประเสริฐ พระพุทธเจ้าได้เทศนาเป็นคาถาไว้ว่า สัพพะทุกข์า สัพพะภะยา สัพพะโรคา วินาสันตุ

(กวาดโชค)

สรี สรี โชคชัยดีล้ำเลิศ โชคแก้วเกิดกับตน ก็ขอหื้อเข้ามาวันนี้ โชคอันเป็นมหายมงคล อันใหญ่ก็หื้อเข้ามาวันนี้โชคทุกขัยากไร้ ช่างได้เกิดเป็นดีก็ขอหื้อ เข้ามาวันนี้ โชคนอนหลับ ได้เงินคำพอมันก็ขอหื้อ เข้ามาวันนี้ โชคนอนหลับตื่นได้เงินพอสาน ก็ขอหื้อ เข้ามาในวันนี้ โชคบ่แก่ (ไม่มีลาภ) ไกลไกลกลาดกล้อยก็ขอหื้อเข้ามาวันนี้ โชคข้าช้อย (คนรับใช้) เกิดกับตนกับตัวก็ขอหื้อ เข้ามาวันนี้ โชคชนะผาบแป้ (ปราบชนะ) ข้าศึกศัตรู (ศัตรู) หม่มมาร ก็ขอหื้อเข้ามาวันนี้โชคคิดอันใด สมดัง คำมัก (ชอบ) คำพาทะนา (อธิษฐาน) จู๋เยื่องจู๋ (งู) ประการก็ขอหื้อ เข้ามา วันนี้ ยามนี้ จิมแต่เดอ

(ผูกแขนซ้าย)

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

สรี สวัสตตี สรี สุกมังคะละกถา อันประเสริฐ คุณล้ำเลิศยิ่ง กว่าวันและยามทั้งหลาย บัดนี้ผู้ข้าจักผูกแขนซ้าย แห่งสองเจ้านี้ไว้ เพื่อบหื้อ ขวัญเจ้าได้ไปไหน เป็นต้นว่าไข้เจ็บใจและปวดท้อง ทุกข์โศกต้องโศกา ก็ขออย่ามาใกล้ ขอหื้อสามสิบสองขวัญแห่งเจ้า มาอยู่กับตนเรือนมงคลเรานี้

หลังหลวงใหญ่กว้าง เสาเรือนเรายังพอแหล่ง (ผูกมัด) ช้างราชบังพลายขอให้อมาสุขสบาย อยู่กุม
เฒ่า ขอให้อายุเจ้ายิ่งยืนยาว ก่อนเดอ

อายุโท พาละโท ทีโล วัณณะโท ประภูณะโท
สุขัญจะ ทาตาเมธาวิ สุขัง โส อะธิกังคะติ
อายุง ทัตถา พะลัง วัณณัง สุขัญจะ ประภูณะโท
ทีมายู ยะ สะวาโหติ ยัตถะ มัตถุ ปะปัชชะตติ ฯ
สัพพี ติโย วิวัชชันตะ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย สุขี ทีมายูโก ะวะ
อะภิวาทะนะสึลิสสะ นิจจิง วุฑฒา ปะจาโยโน
จัตตาโร รัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

(ผูกแขนขวา)

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โยจามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปิกะโห ทุสสุปิ้ง อะกันตัง
พุทธานุภาวนะ วินาสะเมนตุ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปิกะโห ทุสสุปิ้ง อะกันตัง
รัมมา นุภาวนะ วินาสะเมนตุ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โยจามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปิกะโห ทุสสุปิ้ง อะกันตัง
สังฆานุภาวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

สตรี สัสสดี อังคะในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี เป็นวันศรีวันกิน (วันดี) เป็นวันถูกปิ่น (ตรงตาม
ตำรา) อนันดา บัดนี้ผู้ข้าจักผูกแขนขวา แห่งสองเจ้านี้ไว้ เพื่อให้อภิวาญเจ้าได้มา มา เศชะ ดูระบุตรดา
ให้อมาอยู่ดีหมั่นเต็ง (เที่ยง) อย่าได้ค่อนเหยิง (เอียง) ด้วยขันติ ปลายมือเจ้านี้หนา หากมีห้าเอื้อง
(สิ่ง) ไว้เป็นเครื่องรักษาดน สัพพะกังวล ก็ขอให้อได้แคล้วคลาด สัพพะพยาธิ ก็ขอให้อได้คลาดกลับ
หาย สัพพะอันตราย ก็ขออย่าได้มาใกล้ ขอให้อสองเจ้าหน่อไ้ จูงอยู่ที่มา ก่อนเดอ

อายุวิฑฒะโก ณะนะวิฑฒะโก
 สิริวิฑฒโก ยะสะวิฑฒะโก
 พะละวิฑฒะโก วัฒนะวิฑฒะโก
 สุขะวิฑฒะโก โหตุสัพพะทา ฯ
 ทุกกะ โรคะ ภาเยวรา โสกาตัตตุ จุปิตะวา
 อะเนกา อันตะรายาปี วินัสสันตุ จะ เตชะสา
 ชะยะสิทธิ ะนัง ลาภัง โสทธิ ภาคะยัง สุขัง พะลัง
 สิริ อายุ จะ วัฒน โห จะ โกกัง วิฑฒิ จะ ยะสะวา
 สะ ตะวัสสา จะ อายุจะ ชีวะ สิทธิ ะวันตุ เตฯ
 จัตตาโร รัมมา วิฑฒันติ อายุ วัฒน สุขัง พะลัง

(มอขขวิญ)

คีละ อังคะ ในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี บัดนี้ การบายศรีทูนขวิญ ก็บริบูรณ์สรรพเสร็จบริบูรณ์
 ลงไปแล้ว ตั้งแต่บัดนี้ลงไปหน้า ก็ขอให้อลูกทั้งสอง ได้อยู่ดีมีสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งหลาย
 ต่างๆ นานา แม้ว่าจะจักขึ้นรถลงเรือ ไปเหนือล่องใต้ ก็ขอให้อได้คลาดแคล้วจากภัยอันตราย ทั้ง
 หลาย ต่างๆ นานา เป็นต้นว่า ได้เจ็บกับรถกับราง กับเหล็กกับหลาว(หอก) กับค้อนกับไม้ กับผู้กับ
 คนอันใด ก็ขอให้อได้ลี้ลาคลาคลาค จากตนจากตัวตั้งแต่นี้ไป เมื่อหน้า ก็ขอให้อลูกทั้งสอง ได้อยู่ดีมี
 สุข อายุหมั่นยืนยาวไปจู่(ชู่) วัน จู๋ยาม จู๋ปี จู๋เดือน จิม แต่เดอ

(บทสวดวิญคู่บ่าวสาว สำนักนายเสนห์ หาญยุทธ , 4 ธันวาคม 2543)

บทสวดวิญญูบุคคลที่จะจากถิ่น

นโมตัสสะ	ภควโต	อรหโต	สัมมา	สัมพุทฺธสสะ
นโมตัสสะ	ภควโต	อรหโต	สัมมา	สัมพุทฺธสสะ
นโมตัสสะ	ภควโต	อรหโต	สัมมา	สัมพุทฺธสสะ

สรี สวัสดิ์ดี อชช ในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี เป็นสรีวันได้เป็นวันเบิกเสียดาบได้เล่าเชียงคาน เป็นมั่งคละการอันเข้มเกล้า ไสสองฟ้าจากกังวล บัดนี้หมายมีตัวลูกหลานแลพี่น้องทุกแห่งห้องต่าง ๆ นานาทุกทิศตาทัง ๔ ด้าน ทังหมู่เผ่าพันธุ์พงศ์ เขาก็มีใจพะสงศ์อ่อนค้อมจึงพากันตกแต่งต้อนรับมาทูลขวัญแห่งเจ้า จูงจักพิภพออกเต้าเล่าหว่ายคืนมาก่อนทะเล แม้จะขวัญเจ้าไปอยู่ท้องเขาเขียวก็ห้อมมา ขวัญเจ้าไปอยู่ที่เปียวน้ำต้อง ก็ห้อมมาขวัญเจ้าไปอยู่ขงเขตห้องเมืองฝีกี่ห้อมมาขวัญเจ้าไปผกกินปีแล่นทวยแม่หมั่นก็ห้อมมา ขวัญไปอยู่ที่น้ำเต็มตาดตกแหว ก็ห้อมมาขวัญเจ้าอย่าไปเอียวโห่ร้องขวัญเจ้าอย่าไปเป็นเพื่อนพ้องฝูงหมู่ นายพราณขวัญเจ้าอย่าไปอยู่เมืองมานทิพย์ตั้งที่แม่น้ำชันขอบจักรวาลขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมแม่วางฟานอันช่างเซาะไซ้เก็บกินหมากไม้หล่นอยู่เหนือดินขวัญเจ้าอย่าไปวินอยู่ยงกลางเดือน ขวัญเจ้าอย่าไปละเรือน แอ่วเหล่านอยู่เมืองแถวขวัญเจ้าอย่าไปตามแหลวแลบางโอล์ล่า ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ป่าช้า เป็นเพื่อนผีพราณขวัญเจ้าอย่าไปอยู่คอนชาย เป็นเพื่อนผีเสื้อขวัญเจ้าอย่าไปอยู่แถมหมู่เนื้อ แล่นอยู่สอนสอน ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่คองคณคิบกว้างที่พะเทิดฟ้างพนาไร ขวัญอย่าไปอยู่พงไพรหีกห้วยที่เหวหลังซ้ายผาชัน ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ป่าไม้จวงจันทน์ที่คอยคงคันทนาหลิบนั่น ขวัญเจ้าอย่าไปคักคังคั่นอยู่อาวรณ์ ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมแม่นกยังปอน อันช่างบินซอนางิ้ว ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ที่แม่รู้คิ้วล่าหากิน ขวัญอย่าไปตาม แหลวบินอากาศ ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ที่น้ำตกตาดชาวมณขวัญอย่าไปอยู่ที่คอกกอนบานคอกใหญ่ที่สัตว์เนื้อได้กินเกียงขวัญเจ้าอย่าไปตามเสียงแรดร้อง ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมแม่นกอันช่างร้องถึงโพรงคง ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมแม่นกเสียงง่แลกคบุค ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมแม่นกจู้ทุกร้องเสียงโหน ร้องปนกลั้วคะคิ่น เส้นขนตื้นคิงฟูร้องกินปูคำเข้า ๓๒ ขวัญเจ้า อย่าไปอยู่จิมแม่นกเค้าอันช่างถูกร้องเมื่อระดูยามหนาว ขวัญอย่าไปอยู่จิมเห็นหางขาว แลเห็นหน้าย่อย ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมเห็นหน้าลาย พักพ้อยแลเห็นเสื้อปลา ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ เห็นดูกลาแลเห็นอุ้ม ขวัญเจ้าอย่าเส็ดสั้ม แลข่มใจขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมฝิจังไรคันเกล้า ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมแม่มี้อัสสร ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมข้างางอนใหญ่น้อยขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมสัตว์น้อยหย่อยตัวโค ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จิมสัตว์นาไร ถิ่นถ้ำอย่าไปอยู่ย่านน้ำแกมปลา อย่าไปอยู่ยังนาแกมแฝก ที่ป่าไม้แตกเสียงดุมที่ฟ้าดังอุมอืดอื้อที่ป่าไม้มีคึด

คงเย็น ที่นั่นหากเป็นที่ยักขื่นอยู่สร้าง ที่นั่นหากเป็นที่อยู่หมู่แรดช้างแลสิงห์สล ที่นั่นหากเป็นที่
อยู่ศิโพรคง ตาเท่าหมากสำน บั๊ไซ่เหมือนกลางช่วงบ้านแห่งคนเรา เหตุนั้นผู้ข้าจึงจักปะเอาขวัญ
พิงเพาแห่งเจ้าขวัญเกล้าเล่าคืบมาก่อนเทอะ

สตรี สวัสดิ์ ชื่นช้อย บัดนี้ผู้ข้าจักเรียกร่องขวัญเจ้าหล้าร่างน้อยน้อยจูงมา มา จูงจักมา
กินกัตตรีหลายสิ่ง กล้วยอ้อยอิง เต็มขันมีทั้งกล้วยจันทร์แลกล้วยดิบ สุกบ่ลืบกินหวาน เลี้ยงส่ง
สารคนใหญ่มีทั้งกล้วยไข่สุกดี อันมันหากมีหลายหวี เอาลูกแต่เมืองธานีท้องเทศ กล้วยนี้วิเศษกิน
ถ้าขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยดิบคำอันสุกเหลืองงามคือห้อย ขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยเปลือกฝอย
หั่วแข็ง กินแล้วหื้อมีฤทธิ์แรงองอาจกินแล้วหื้อหายเสียดยังพยาธิแลภัยยา กินแล้วหื้อหายเสียดยังโรค
เมื่อยไข้กินอิมไส้ใจดี ขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยธานี ผิวพ่องขวัญเจ้าจูงมา กินกล้วยมณีอ่องในแดง
ขวัญเจ้ามากินยังกล้วยกุแฉงหน่วยปุมขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยส้มอันสุกเหลือกล่อมส้มฝาด แคม
หวานขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยนี้มือนางอันมีรูปกลมงามบ่เล่า ขวัญเจ้าจูงมาทุ่มผ้าสไบ แลกิน
กล้วยอ้อย หากเป็นของอร่อยแห่งเมืองเราขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยชะเพาแลกล้วยกำ้า ดันมันตำ
เครือมันคดหลกหงก ขวัญเจ้าจูงมากินยังกล้วยแม่ฮ้าง ที่อกหน่วยใหญ่ จูงจักมากินยังกล้วยไข่
เปลือกบางบัดนี้ผู้ข้าเอามาสวะชวาวางไว้ ขอขวัญเจ้าแก่นไ้ จูงรับได้มาเสวยก่อนเทอะ

(ป้อนน้ำ)

เตวะ ดิงสากาลัง สามสิบสองขวัญเจ้า มากินเข้าแล้ว จูงจักกินน้ำอันนี้ น้ำ ไสก็ใสเย็นก็เย็น
จะจืด (เย็นจัด) อันนางสีดาหากดักดี (หิว) ดักแล้วหากนำมา เป็นน้ำแม่คงคาว่าย่านกว้างกิน
แล้วอบสระองค์ เป็นน้ำพุทองค์ มีอนุภาพ กินบ่หื้อบาปมาปอง กินหื้อหายหมองหม่นหม่อม
(หมองหม่น) กินบ่ขว้าตกพา กินเป็นยาในเนื้อ กินเป็นเจือ(เชื้อ) สืบสายมา กินเป็นยาคนฉุนชวยร้าง
สาวบ่าว กีบกล้วยอำ (ปิดบัง) ฐู (ฐู) ไว้ ก็หากกล่าวทันที หวานลำ (อร่อย) ดี ยิ่งกว่ากล้วย กินน้ำ
ห้วยก็เหม็นสาบใบตอง กินน้ำหนองก็เหม็นสาบ เขียวช้าง จูงมากินน้ำบ่อแก้วกว้างไหลปล่องต่าง
(ช่องทางน้ำ) ชื่ออะโนมา นี้ก่อนเทอะ

(ป้อนเหล้า)

ขวัญเหยขวัญ เจ้ากินเข้ากินน้ำแล้ว จูงจักมากินเหล้ากินยา กินสุราขึ้นเข้ม (รสจัด) อันไหล
แต่เล่มไหจีน ตกลงริน (ราง) อ้อมแก้ว ตกลงแล้ว ไส่แบ่ง เงินถลา (เงินตรา) หอมผาสาเพียง (ปาน)
รสดอกไม้ เกียงจันทน์เทศ (บัวลาดำ) ได้ไทยท่า เค็ด (คิกริสูง) หวานลำ (อร่อย) ยิ่งกว่าน้ำอ้อย กิน
เหล้าน้ำช้อย ตกแต่เมื่อหัวที (แต่แรก) กินหื้อมีฤทธิ์อานุภาพ กินหื้อมีโชคมีลาภ ผากด (ปรากฏ) กิน

หื้อมียศเข้มกล้า ใต้ลุ่มฟ้าอยู่สุขสงวน ผู้ข้าขอชักเชิญชวน สามสิบสองขวัญเจ้า มากินเหล้าชั้นไชยะ
บาน (ชั้นบาน) นี่ก่อนเดอะ

(ปิดเคราะห์)

โอมผู้ข้าจักปิดเคราะห์หื้อหนี ข้าจักดีเคราะห์หื้อเล่น (วิ่ง) ด้วยทิพพะมนต์ (ทิพย์มนต์) แก้ว
แก่น (กล้าแข็ง) อาคม แห่งองค์ศรีโคดมพระพุทธรเจ้าหากปลงไว้ว่า สัพพะสี วิสะจาตินัง ทิปปะมัน
ตา คะทัง วิยะ ยัญญา เสดติ วิสังโครัง เสดสะ วาปี ปรีสะยัง อนาเข ตัมหิ สัพพะถะ สัพพะทา สัพพะ
ปานันัง สัพพะโสปีนิ วาเรติ พระรัตนันตัม พนามะเห สัพพะทุกขัง สัพพะโสภัง สัพพะโรคัง สัพพะภัย
สัพพะ เสนียด จัญไร หื้อตกตวย (ตาม) ไฟ หื้อไหลตวย (ตาม) น้ำ สิบปีอย่ามาเข้า เก้าปีอย่ามากาย
(กราย) สัพพะอันตรายโย วินาสันตุ เม

(มัดแขนซ้าย)

สรี สวัสดิ์ สรีอุตตะมะโยก เมืองนอง เงินคำกองก่อไว้ ผู้ข้าจักมัดแขนซ้ายแห่งเจ้าหื้ออยู่
เป็นมงคล วุฒิเกิดกับตนอุดม ขวัญเจ้าอย่าไปชมป่าไม้ ขวัญเจ้าอย่าไปทุกข์ยากไร้แหว (เหี่ยว) ล่าหา
กิน ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยววัน หย่อมหญ้า ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยวทองคำที่ขงเขตเมืองผี หื้อขวัญเจ้ามา
หลับดินนอนคืออยู่ห้อง ประเทศทองที่เรือนคน เรือนมงคลหลังหลวง (โต) ไหญ่กว้าง พอแหล่ง (ผูก
มัด) ช้างพังพลาย สุขสบายกุ่มเกล้า (กุ่มเกล้า) อายุเจ้ารุ่งพอร้อยปี พันปี สมบัติเรามีบไว้ มีทั้งเล่มเสื้อ
และนางผ้า ขวัญเจ้าจงจำนำเอาคำขานี้ไว้แล้วหื้อขวัญเจ้า อยู่เที่ยงเท่าที่ฆาก่อนเดอะ

(มัดแขนขวา)

สรี สวัสดิ์ สรีวันขึ้น วันผูกปิ่นนันทา จักผูกมือเบื้องขวาแห่งเจ้า หื้อขวัญเจ้ามาดีดังเก่าหื้อ
มาแล้วมาเล่า (มาอีก) มาอยู่กับตน ฝ่ายมงคลเส้นวิเศษ ฝ่ายขาวเทศบริสุทธิ์ คนในมนุษย์เขาหากบ
ระโรค คนในโลก เขาหากดีแปง (หวานแหม่น) แม้นจักผูกแล้วก็หื้อมันยาวบ่สั้นพอพะหมาน (พอ
ประมาณ) จักผูกข้างซ้าย (พลาย) สาร ก็จักหื้ออยู่ แม้นจักผูกจ้วควาย ร้ายหลู่ (คือ, วิ่งหนี) ก็จักหื้อ
หน (ถอยกลับ) ที่นี้ จักผูกแขนคน ก็หื้อหายพยาธิฝ่ายเส้นนี้มา หากเป็นนาคบั้งบาศ หากได้แต่
เมืองตะกะสีลา (ตักสิลา) มา จักผูกมือเบื้องขวาแห่งเจ้าก็เพื่อหื้อขวัญอยู่ เที่ยงเท่าที่ฆาก่อนเดอะ

(มอบขวัญ)

เออนี้แหละ สามสิบสองขวัญ (นาย, นาง) ไปอยู่ดีสสะ (ทิศ) ตำบล หนใด วันตก วันออก
 ขอก (ขอบ) ได้ หน (ทาง) เหนือ หรือ อีสาน ที่ไหน ทางใด บัดนี้ผู้ข้าก็ได้กู้ก่ยก เรียกร้อง (เรียก)
 มานี้เสี้ยง (หมด) กู้เข้า กู้ขวัญแล้ว จุ่งจักมาอยู่กับเนื้อกับคนกับตัว กับหัวกับคิง (ร่าง) นี้เสี้ยงกู้เข้า กู้
 ขวัญ จ้มเตอะ

(บทสู่ขวัญบุคคลที่จะจากถิ่น ลำนวนนายนิเวศน์ สุทรหลวง บ้านเกิด ตำบลวรรณคร)

บทสุขบัญญัติคนเจ็บไข้

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

สรี สวัสดิ์ วันสรีวันใส วันเบิกเสียด กาบไ้ เชียงตาน วันนี้เป็นวันอะลังการเสื่อผ้าตก
แต่งคาไว้ท่า (รอ) มีมากนานา มีทั้งบุปผามาลาดอกไม้ ปรู้ไว้แห่งเงินคำบรูไว้ แห่งมนถิ (มนตริ)
บัดนี้ เจ้าเกิดมาดิรูปล้วน ลักษณะถ้วนเปาเปิง (เหมาะ, งาม) บ่สมควรเปิง เจ้าดีละคาบ (เสียชีวิต)
บางชาติเจ้าเกิดมาอินยากแท้หนักหนา อยู่กับพระมารดาต้อง (ท้อง) แม่ จัดถี่แต่ (แท้) หากได้สืบ
เดือนบรมวลแล้ว จึงประสูติ บางชาติ เจ้าเกิดมาเป็นหุดเป็นเปา (ผิวตะปุ่มตะป่ำ) มีเนื้อหนังเราบ่อ
เหลียนเกี้ยง (ผิวไม่เกลี้ยงเกลา) เสมอกันเลี้ยง (หมด) จู๋ญชาย (ทุกหญิงชาย) สูงต่ำดำปี (พี) มีหลาย
หลาก ลักษณะคนเรามีปายน้อย (นิดหน่อย) อายุร้อยบ่ตัน (พัน) เถิง (ถึง) หกลิบเติง (ถึง) หัวหงอก
ตาเป็นหมอก (ตามัว) จักขุยาน เตียวสงสาร (สังขาร) อันนี้เนา บ่หมั่นบ่เตียง (ไม่เที่ยง) รู้ควาเหียง
(เอียง) ไปมา บัดนี้เจ้ามาพบศาสนาแต่งตั้ง ที่พระเจ้าสร้างสมภาร อามาละโกยานกัปปะประเสริฐ ยิ่ง
กว่าจมปู (ชมพู) อุดรโขซ็อน (ก่อน) จึง พระเจ้าจึงเล็งดูแห่ง จึงแต่งวิสุกัมม เอาปี่คำ (แผ่นทอง)
มาเขียนชื่อคนบุญไว้ ถ้าคนใดใจหายบ่ (หายขาด) สาหัส ท่านเอาหนังสือมาเน่มากด (จด) ใส่ไว้
จู๋ญชาย เหตุนี้เจ้าบ่ควรดีหน่าย ยังหนุ่มยังน้อย อายุบ่พอร้อย บ่พอป็น (พัน) บ่พอวันแห่งชั้น
ฟ้า ขวัญเจ้าอย่าหวังควาหน้าสู่เมืองผี หื้อสามสิบสองขวัญเจ้ามาดี ดังเก่าได้ตานแล้วตานเล่า (ทาน
แล้วทานอีก) หื้อได้บุญหลาย สามสิบสองขวัญ หนีเสียจากอะบายทั้งสี่ หื้อมาอยู่ที่เรือนมุล มาสืบ
ชะกุล (ตระกูล) พ่อแม่พี่น้องเผ่าพันธุ์พงศ์ สามสิบสองขวัญเจ้า อย่าไปหลงอยู่ในน้ำ แกมปลา (กับ
ปลา) แกมนาคา หมุ่นาค หมุ่นครุฑนาคหลายเหลือ ขวัญเจ้าอย่าเมื่อ (ไป) เมืองฟ้า ตามดั่งผู้ข้าหาก
กองหัน (คิดเห็น) ขวัญเจ้าจูงมาเร็วป็น (พลัน) โดยรีบ มักทวิปนีหากแควนดี (ยังดีกว่า) สามสิบ
สองขวัญอย่าหนีไปต่างด้าว ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ที่จิมด้าว (กับท้าว) และไอศวร ขวัญเจ้าอย่าไปสุข
สงวนม่วน (สนุก) เล่นในถือนถ้ำอยู่ในน้ำเป็นเพื่อนปูปลา สามสิบสองขวัญเจ้าจูงมามาก่อนเตอ

(ป้อนขวัญ)

เออนี้แหละ สามสิบสองขวัญ มานี้ พร่ำพร้อม บรมวล ขวัญใดมาากินก่อน อย่าไปกุน (ไ้
อวด ทับถม) ขวัญใดมาากินถุน (ทีหลัง) อย่าไปเกียด (โกรธ) หื้อมาสะมาหวย (มาสวย) นี่เลี้ยง
(หมด) ถู (ชู) เข้า ถูขวัญก่อนเตอะขวัญเหยขวัญเจ้ามาแล้ว มาแล้วข้าจักเลี้ยง ขวัญเจ้าหื้อเหลือขวัญ

เข้ามาแล้วข้าจักเกื้อ (เลี้ยง) ขวัญเจ้าหื้ออ้อม หื้อมามัวม่วน (สนุก) เล่น วึ่งกับกัน หื้อมาเร็วป็น (พลัน) อย่างช้า ตามตั้งผู้ข้าหากขอวน หื้อมากินทั้งไก่ฟู้ปอน (ตัวผู้สีขาว) เจ้าแล้ว หื้อมากินไก่ฟู้เถ่า (เผ่า) กับเยย (ยุ่งข้าว) หื้อมากินทั้งไก่ฟู้เมีย (ไก่ตัวผู้ชอบใหญ่เหมือนตัวเมีย) ข้าเท่าข้าข้าง หื้อมากินทั้ง ข้าไก่อ่างข้าเท่าข้าควย หื้อมากินทั้งไก่ฟู้ลาย เจ้าแล้ว (หัวหน้าไก่ในเล้า) หื้อมากินทั้งไก่ฟู้เถ่าหงอน จี๋ (เล็ก) ไก่ตัวนี้นาคูดีสุด หากเป็นไก่เจ้าสุริยะคาส ท่านหากเอามาป็น(แบ่งป็น) ป็น (ส่วน) ดิน ช่ายมันนินา เขี่ยอันร้ายออกหนีไกล ป็น (ส่วน) ดินขวามันนินา เขี่ยอันดี เข้ามาใกล้ ปากมันสับใช้ หาแต่เงินและคำ (ทอง) กัน (ครั้น) ชันละคำก็ได้เงินล้าน กันออกจากบ้านก็กังก่า (กางกัน) สัตถุ (ศัตรู) ของจักเชิญชวน สามสิบสองขวัญเจ้า มานันเข้าหื้ออ้อมเต็มใจนี้เลี้ยง (หมด) กู๋เข้ากู๋ขวัญ ก่อน เตอะ

(ป้อนน้ำ)

เตอะ ดิงสาгалัง สามสิบสองขวัญเจ้า มากินเข้าแล้ว จุ่งจักกินน้ำอันนินา ใส่ก็ใส่เย็นก็เย็น จะจิว (เย็นจัด) อันนางสีดาหากคักตัว (หิว) คักแล้วหากนำมา เป็นน้ำแม่คงคาขวานกว้างกิน แล้วอาบสระองค์ เป็นน้ำพุทองคำ มีอนุภาพ กินบ่หื้อบาปมาปอง กินหื้อหายหมองหม่นหม้อม (หมองหม่น) กินบ่ขั่วตกพา กินเป็นยาในเนื้อ กินเป็นเชื้อ(เชื้อ) สืบสายมา กินเป็นยาคนญิงชายร้าง สาวบ่าว ก็บ่กล่าวอำ (ปิดบัง) จู้ (รู้) ไว้ ก็หากกล่าวทันที หวานล้า (อร่อย) ดี ยิ่งกว่ากล้วย กินน้ำ ห้วยก็เหมือนสาบใบตอง กินน้ำหนองก็เหมือนสาบ เขียวข้าง จุ่งมากินน้ำบ่อแก้วกว้างไหลปล่องด้าง (ช่องทางน้ำ) ชื่ออะโนมา นี้ก่อนเตอะ

(ป้อนเหล้า)

ขวัญเหยขวัญ เจ้ากินเข้ากินน้ำแล้ว จุ่งจักมากินเหล้ากินยา กินสุราขึ้นเข้ม (รสจัด) อัน ไหลแต่ เล่มไหจีน ตกลงริน (ราจ) อ้อมแก้ว ตกลงแล้ว ใส่แปง เงินถลา (เงินตรา) หอมผาตาเพียง (ปาน) รสดอกไม้ เกียงจันทน์เทศ (บัวลาดำ) ได้ไทยท่า เด็ด (ดีกรีสูง) หวานล้า (อร่อย) ยิ่งกว่าน้ำ อ้อย กินเหล้าน้ำช้อย ตกแต่เมื่อหัวที่ (แต่แรก) กินหื้อมีฤทธิ์อานุภาพ กินหื้อมีโชคมีลาภ ผากด (ปรากฏ) กินหื้อมียศเข้มกล้า ได้ลุ่มฟ้าอยู่สุขสงวน ผู้ข้าขอจักเชิญชวน สามสิบสองขวัญเจ้า มากิน เหล้าขึ้นไชยะบาน (ขึ้นบาน) นี้ก่อนเตอะ

(ปิดเคราะห์)

โอมผู้เข้าจักปิดเคราะห์หื้อหนี ข้าจักตีเคราะห์หื้อเล่น (วิ่ง) ด้วยทิพพะมนต์ (ทิพย์มนต์) แก้ว
แก่น (กล้าแข็ง) อาคม แห่งองค์ศรีโคตมพระพุทธรเจ้าหากปลงไว้ว่า สัพพะสี วิสะจาตินัง ทิปะมะน
ตา ตะกัง วิยะ ชัยญา เสดิ วิสังโครัง เสสะ วาปี ปรีสะยัง อนาคตัง สัพพะณะ สัพพะทา สัพพะ
ปาณีนัง สัพพะโสปีนิ วาเรติ พระรัตนันตัม พณามะเห สัพพะทุกขัง สัพพะโสภัง สัพพะโรค สัพพะภย
สัพพะ เสนียค จัญไร หื้อตกตวย (ตาม) ไฟ หื้อไหลตวย (ตาม) น้ำ สิบปีอย่ามาเข้า เก้าปีอย่ามากาย
(กราย) สัพพะอันตรายโย วินาสันตุ เม

(มัดแขนซ้าย)

สรี สวัสดิ์ สรีอุตตะมะโยก เนื่องนอง เงินคำกองก่อไว้ ผู้เข้าจักมัดแขนซ้ายแห่งเจ้าหื้ออยู่
เป็นมงคล วุฒิเกิดกับตนอุดม ขวัญเจ้าอย่าไปชมป่าไม้ ขวัญเจ้าอย่าไปทุกข์ยากไร้แหว (เที่ยว) ล่าหา
กิน ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยววิน หย่อมหญ้า ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยวท่องเที่ยวที่ขังเขตเมืองผี หื้อขวัญเจ้ามา
หลับดินนอนคืออยู่ห้อง ประเทศท้องที่เรือนตน เรือนมงคลหลังหลวง (โต) ใหญ่กว้าง พอแหล่ง (ผูก
มัด) ช้างพังพลาย สุขสบายคุ้มเกล้า (คุ้มเผ่า) อายุเจ้ารุ่งพรร้อยปี พันปี สมบัติเรามีบไว้ มีทั้งเล่มเสื้อ
และนางผ้า ขวัญเจ้ารุ่งจ่านำเอาคำขานี้ไว้แล้วหื้อขวัญเจ้า อยู่เที่ยงเท่าที่ฆาก่อนเดอะ

(มัดแขนขวา)

สรี สวัสดิ์ สรีวันขึ้น วันผูกปิ่นนาค จักผูกมือเบื้องขวาแห่งเจ้า หื้อขวัญเจ้ามาติดง่าหื้อ
มาแล้วมาแล้ว (มาอีก) มาอยู่กับตน ฝ่ายมงคลเส้นวิเศษ ฝ่ายขาวเทศบริสุทธิ คนในมนุษย์เขาหาก
บระโกล คนในโลก เขาหากคือแปง (หวนแหม) แม้นจักผูกแล้วก็หื้อมันยาวบ่สั้นพอพะหมาน (พอ
ประมาณ) จักผูกข้างซ้าย (พลาย) สาร ก็จักหื้ออยู่ แม้นจักผูกจ้วควาย ร้ายหลู่ (คือ, วิ่งหนี) ก็จักหื้อ
หน (ลอยกลับ) ที่นี้ จักผูกแขนคน ก็หื้อหายพยาธิฝ่ายเส้นนี้มา หากเป็นนาคบ่วงบาศ หากได้แต่
เมืองตะกะสีลา (ดักสีลา) มา จักผูกมือเบื้องขวามแห่งเจ้าก็เพื่อหื้อขวัญอยู่ เที่ยงเท่าที่ฆาก่อนเดอะ

(มอบขวัญ)

เออนี้แหละ สามสิบสองขวัญ (นาย, นาง) ไปอยู่ติสสะ (ทิศ) ตำบล หนใด วันตก วันออก
ชอก (ขอบ) ได้ หน (ทาง) เหนือ หนใต้ หนซ้าย หนขวา หนใด บัดนี้ผู้เข้าก็ได้ผูกเกลือก เรียกร้อง (เรียก)
มานี้เสียง (หมด) กู้เข้า กู้ขวัญแล้ว จังจักมาอยู่กับเนื้อกับตนกับตัว กับหัวกับคิง (ร่าง) นี้เสียงกู่เข้า กู่
ขวัญ จิมเดอะ

(มอบย่าหม้อนี้)

เออนี้แหละ ย่านางดำเป็นเจ้า เก็บเข้ากำขวัญ ลูกเต้าหลานเหลน ในหอเฮือน (เรือน)หลังนี้
ไว้แล้ว เป็น (เขา) มาซื้ออย่าไปขาย เป็น (เขา) มาขอขาย (เปล่า) อย่าไปหื้อ (อย่าให้) อย่าเอาผ้าปก
หัว (คลุมหัว) ลงตำ (ท่อน้ำ) อย่าเอาผ้าพาดบ่าลงเฮือน หื้อมารักษาเข้าขวัญลูกเต้าหลานเหลน ใน
หอเฮือนหลังนี้ หื้ออยู่ดีมีสุข ปราศจากโรคภัย จ้มเตอะ

(บทสู่ขวัญ คนเจ็บไข้ สำนวนนายสิทธิ์ ลือยศ บ้านเกิด ตำบลวรรณคร)

บทสวดวิญญูใหญ่บ้าน กรรมการ อาจารย์วัด

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

พุทฺโธ มังคะละ สัมภูโต สัมพุทฺโธ ทิปะทุตตะโม

พุทฺธะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุญจะเร

ธัมโม มังคะละ สัมภูโต คัมภีโร พุทฺธโส อะนุญ

ธัมมะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะภายา ปะมุญจะเร

สังโฆ มังคะละ สัมภูโต ทักขิณเยโย อะนุตตะโร

สังฆะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะโรคา ปะมุญจะเร

อัชชสุ อัชชโส อัชชเชโย อัชชในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี อันประเสริฐ ถ้าเลิศยิ่งกว่าวันและยามทั้งหลาย วันนี้ก็หากมาเป็นวันดี เลิศแล้ว เป็นวันข้างแก้ว เข้ามาสู่เวียงทองที่วัดในวันนี้ ที่นอนเจ้าจักเกิดเป็นทองคำที่วัด ในวันนี้ ท่านขุนเงินขุนคำขึ้นป้อ ยิ่งกว่าขุนหลวงที่วัด ในวันนี้ท่านหับประตูปันพวงแวดล้อมอ้อมเฝ้า ที่วัดในวันนี้ ก่อนเส้าพระยามังรายจักเกิดเป็นคำ ที่วัดในวันนี้ พระยามังรายจักได้เผิกนอนอยู่ที่วัดในวันนี้ ปู่เฒ่าย่าเฒ่า จักสุขวิญญูหลานที่วัดในวันนี้ อาจารย์จักขึ้นนั่งธรรมาสน์ นักปราชญ์จักเทศนาธรรม ที่วัดในวันนี้ นางสีดาจักได้แท่นแก้ว ที่วัดในวันนี้ นกแอ่นจักเข้าสู่คอนคำ ที่วัดในวันนี้ยามนี้แท้ดีหลี

สตรี สวัสดิ์ อัชชในวันนี้ ก็หากเป็นวันดี เป็นวันยอดแก้วพระยาวัน บัดนี้หมายมีเฒ่าแก่ พ่อแม่ ญาติกา พี่น้อง และราษฎรผู้ใหญ่ผู้น้อย ชายฉกรรจ์ เขาก็มาเอาโก๊ะขันมาขายตั้งเหนือศาล(เสื่อ) เอาผ้าขาวลาดหลองดินชั้น ตามจารีตชดช้อนชีพุดดี หยิบบายศรี เรียงรอบใหญ่ผู้น้อยถอดถึงปลาย ประดับบายตั้งหมั้น มี ๓ ชั้นแก่นดงาม รูปเทียนตามมีมาก ตามเทียนหางนาคแลมาลา มีทั้งรูปพามาตาดวงดอกไม้ มีเข้าดอกกิลาลิไล ดอกดวงใดหอมขึ้น รสเข้มขึ้นปูนวอนลดเล่า มีทั้งดอกเก็ดเกล้า(กั๊ดเกล้า) หากหนามขอ ดอกของพอ(หางนกยูง)หากมีสองสิ่ง ดอกช่อนหื้อหากดงาม ลางฟ่องก็บาน ดอกสถาน(มะลิวัลย์) แลดอกแฉ่วช่อน ดอกตะหล้อม(บานไม่รู้โรย)หากขาวแดง ดอกพุด(พุดช่อน)แพงหากปลูกไว้ ดอกเทียนได้หากบานชอน(แฉ่ม) ฟ่องขาวฟ่องออน(สีชมพู)เป็นแสด ดอกกาแสด(การะเกด)แลเกี้ยงพา(บัวลาค่า) ดอกสะบันงา(กระดังงา)หอมหลามถึง มีรสยิ่งหอมเนิง(หอมมาก) ดอกหมัดคำ(ประกายทอง) ดอกย่อย ดอกบ่่อย(เปราะ)ดงาม ดอกจามขาม(บานเย็น)ต้นดำ บานขาม

ค้างามตา ดอกเกตุพะหวา(ลำเจียก)หอมรสเริ้ว หอมทั้งเท้าทอดัง เขาก็เก็บเอามาขยาย ใส่ส้มพาด
 บายศรี ดอกสุระพี(สาระถิ)วางแหวด ดอกกาแกดแลเกียหงอม ดอกกะยอมบานกิ่งเน้ง มีทั้งดอกเอื้อง
 เฝ้ง(เอื้องฝั้ง)แลดอกเอื้องสามปอย ดอกแกล่ยดงใหญ่ ดอกเอื้องมอนไข่หากหอมเลิง ดอกเอื้อง
 เงินหากหาได้ ดอกเอื้องย้อยไม้ แลดอกเอื้องลังกา แลดอกเอื้องหมายนาแก่ค้ำว ดอกเอื้องช้างน้ำว
 เขาก็เด็ดเอามา มีทั้งดอกเอื้องปากเปิด แลดอกเอื้องรูปเงาะ เขาก็เซาะเอามา เขาก็หาเอามาหื้อได้ เพื่อ
 จักเอามารับขวัญเจ้าแก้วแก่นไ้ จูงมาชมดวงดอกไม้แลเกสร บัดนี้หมายมีเด้าแก่ พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง
 แลราษฎร ทั้งหมู่ผู้ข้าทั้งหลาย ก็มาพากัน มานั่งถ้ำเดิม เพื่อว่าจักมาเรียกร่องคู่ขวัญ เจ้าจูงมามา ฟุ้ง
 หมู่ญาติกาแลพี่น้อง ฟุ้งหมู่ลุงอาว อา น้า ป้า เขาก็มาตคแต่งดา โภชนอาหารไว้ถ้ำ มีพราพร้อมหมู่
 อำภา มีทั้งมรุษปผา มาลา ดวงดอกไม้ มีทั้งดอกคำใต้หอมนวล มีทั้งดอกคำแสนสวนหอมอ่อน ดอก
 มะลิซ้อนอ่อนหอมใจ กันว่าดอกไม้ไม่มีไหน เขาก็หาเอามาไว้หื้อขวัญเจ้าแก้วแก่นไ้ จูงมาชมเชย
 ของกินเลยในโลก ของอันคนเราหล้าบรโภค คนในโลกหล้าหากกินถ้ำ มีทั้งกล้วยตืบคำหวีใหญ่ มี
 ทั้งกล้วยไข่กินหอม มีทั้งกล้วยตืบกินหวานเลียงสงสารคนใหญ่ มีทั้งกล้วยค้ำหวีใหญ่เครือยาว ฟุ้ง
 หมู่แม่ร้างนางสาว เขาก็หาเอามาไว้ ให้ขวัญเจ้าแก้วแก่นไ้ ได้เสวยชู้อื่นๆ มีทั้งหมากเกี้ยว ใส่พลู
 เหลืองเหมย ให้มาชมเชยเสวยคาบเข้า หอมรดเล่า ทั้งหอเรือนชัย ของกินอันใด เขาก็หากมีหนีพรา
 พร้อมเลียงทั้งมวล บัดนี้ผู้ข้าทั้งหลาย ก็ขอลงเชิญ ๓๒ ขวัญเจ้า จูงมากินหมากเหมยขิงพลูยา มีทั้ง
 ขึ้น(เนื้อ)แลปลา มีทั้งน้ำสุราแลไก่ต้ม สุกเปื่อยหุ้มอันใส่ไว้เหนือขัน มีทั้งเข้าด้อมหลิบทลม เข้าหนม
 ลูกเกลี้ยง เพื่อจักมาป้อนขวัญเจ้าให้อิ่มเต็มใจ เพื่อว่าบ่หื้อขวัญเจ้าตกใจคำค้อย เพื่อจักหื้อขวัญเจ้า
 แปลงใจหวาน เหมือนดั่งน้ำตาลแลน้ำอ้อย หน้าขึ้นช้อยใจบาน ให้ได้อยู่สุขสำราญทุกคำเข้า ข้าจัก
 ขอลงเชิญ ๓๒ ขวัญเจ้า จูงมาเสวยนี้คู่เข้าคู่ขวัญก่อนเทอะ

(ป้อนขวัญ)

ขวัญเหยขวัญ ผู้ข้าจักเลี้ยงขวัญเจ้าหื้อหายในวันนี้ ผู้ข้าจักถวายขวัญเจ้าให้อิ่มในวันนี้ ผู้ข้า
 ขอให้ขวัญเจ้าจูงมาม้วนเหล้นอยู่แท้จิมกับกัน ขอจูงมาไวอย่าช้า ตามดั่งข้าหากวิงวอน หื้อมากิน
 ขึ้นไก่ฟูปอน(สีขาว)เจ้าเล่า หื้อมากินไก่ฟูเถ่ากับเขีย หื้อมากินยังไก่ฟูเมีย(ไก่ตัวผู้แต่ทำทางเหมือน
 ตัวเมีย)สูงเพียงถ้ำม(สะโพก)ช้าง ให้มากินขาไก่ย่างขาเท่าขาควาย ให้มากินไก่ฟูลายตัวเท่าแรงเถ่า
 ให้มากินไก่เจ้าเล่าหงอนจี้ ไก่ทั้งหลายฟุ้งนี้มาดีสุดขนาด มันหากเป็นเชื้อไก่เจ้าสุริยะคราสท่านหาก
 เอามา พันตามันหวนหาสาว กับทั้งแม่ร้าง หมันฟังหาเสียงช้างอุทาม ปีกขวามันชวาม(ความ)หาเมีย
 เค้า ปีกซ้ายเล่าเมียปลาย คันตัวมันตายถูกแฮว(แรว) จูงเอาดูแก้งไก่แก้วใส่ถุงพาย(ถุงย่ามสะพาย)
 พันดั่ง(ส่วน)ตีนซ้ายมันนินา เป็นยาขาม(กิน)โรคาแลอุบาทว์ สัพพะพยาธิ เคราะห้จี้ไข่(มักไข่) กัน
 มันชามน้ำได้ก็ลวดคำหัว(สระผม) แม้นว่าตามีคัมภีร์ก็เที่ยงว่าจักใส่สองแฉ้ง กันว่าเอาชด(ปา)ใส่หน้า

ห้วยแล้งก็เที่ยงว่า จักไหลหลั่งลงมา พันดั่งดินขวามันนินา เอามาเป็นยาขามตุ้(กันคุณไสย) ผู้ปู้ว่า
ขำนิแปลงคำ(พูดหลอก) เอาขามทั้งเขาแลเขียว ขามทั้งเหล็กพรีาเขียวเถียน(ด้าม)เท่าฝ่ามือ ปีนไฟทือ
เลิศล้ำ ชาติชาตุนุเป็นน้ำปด้า(ไม่ต้อง)มิดดา ญาติกาทั้งหลาย เขาก็ไปข่งขวย ไปหาเอามาหือได้ ผู้
ข้าขอลังเชิญ ๓๒ ขวัญแก้วแก่นไ้ จูงมาเสวยนิ คู่เข้าคู่ขวัญก่อนเทอะ

(ฟายน้ำ)

ทเวติงสากาลัง อันว่า ๓๒ ขวัญแห่งเจ้า มากินเข้าแล้วจูงจักมากินยังน้ำจริงใสบ่ขุนบ่ขุน
ด้วยเหมย หากใสดี อันนางบุตรตามุตติ ไปอาบตัว แล้วหากนำมา หากเป็นเชื่อน้ำแม่ มหาสมุทรคงคา
ยาวย่านกว้าง กินอ้อมแล้วชำระล้างสรรพสิ่ง ชำระองค์ลู่ได้ กินอ้อมไ้มีแรง ไสก็มาใสวะเวง เพียด
เพียดดั่งแก้ว กินอ้อมแล้วใจดี บุญเจ้ามีจูงจักได้บร โภคกินหือหายโศกหายเหงา กินหือหายมัวเมาหม่น
หม่อม(หม่นหมอง) กินบ่ขำวตกลปาก กินเป็นยาในเนื้อ กินเป็นเชื้อเป็นสาย คนหญิงชายทั้งหลายสาว
บ่าว แม้นว่าได้อำชู้ไว้ คั่นได้กินน้ำอันนี้แล้ว ก็หากอดบ่ได้ ไชกล่าวพันที มันมีรสหวานล้ำดี ยิ่งกว่า
กล้วย ขวัญเจ้าอย่าได้กินยังน้ำห้วยเนอ มันช่างเหม็นสาบใบตอง ขวัญเจ้าอย่าไปกินยังน้ำหนองเนอ
มันช่างเหม็นสาบเยียวช้าง ขอลังเชิญ ๓๒ ขวัญ แห่งเจ้า จูงจักมากินน้ำบ่อแก้วกว้าง ชีบชิมชานิ
ก่อนเทอะ

ขวัญเหยขวัญ เจ้ากินเข้ากินน้ำแล้ว จูงจักมาสูบยาอมเหมียง เคี้ยวหมากคำกอม พลูหอมจอม
ค้าง อันแม่ว้างกับทั้งสาว สิบปุ่นขาวเหนียงเหน็น ยาขึ้น(ยาขุนจัด)เค้นสูบบ่จาง ซอยเลบบางเพียง
ดั่งขามคสั้ม(มดแดง) สีเสียดคั้มเมืองลง ยาตืน(ใบยาสูบชุดแรก)ตอนฤทธิ์ดำ เป็นเชื้อยาคุมเมืองพง
นีก(ผสม)ปุ่นพวงน้ำไป(เจื่อน้ำนิคหน้อย) แม้นว่าจักแปลงดอกมันรื้อ ก็ยังเหนียวยิ่งกว่าเครือหาวย บัด
นี้เขาก็จ่งขวย(ขวันขวย)หามาหือได้ ขอลังเชิญ ๓๒ ขวัญเจ้า จูงจักรีบได้มาชมเชยก่อนเทอะ

(ฟายเหล้า)

ขวัญเหยขวัญ เจ้ามากินเข้ากินน้ำแล้ว จูงจักมากินยังน้ำเหล้าแล่น้ำยา กินทั้งน้ำสุราขึ้นเข็ม
อันไหลตกจากเล่มไผจีน ไหลตกจากรินเข้าสู่ขวดแก้ว ตกมาแล้วเขาก็มาไ้ แบ่ง(จอก)เงินตา(เงิน
ตรา) ยังหอมคะหลา ยิ่งกว่ารสดอกไม้ ยิ่งกว่าอาจินได้ไทยท่า หากเค็ด(รสจัด)กินล้ำ(อร่อย) เพียด
เพียดน้ำอ้อยหากเป็นเหล้าน้ำย้อย ชาติตกมาแต่หัวที(ตอนเริ่มแรก) กินหือมีฤทธิ์อนุภาพ กินหือมี
โชคลาภปรากฏ กินหือมียศ เข้มกล้า ได้ลุ่มฟ้า เขาก็ดูมาสักเสิน(สรรเสริญ) บัดนี้ขอลังเชิญขวัญ
เจ้า จูงจักมากินน้ำเหล้า ชื่นเชยบานก่อนเทอะ

(คำปิดเคราะห์)

โอมสัพพะละ สัพพะทา สัพพะโรคาอุบาทว์ สัพพะพยาธิ กังวอนอนธราย(อันตราย) เคราะห์ พาวายจีไ้ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์จีไ้แรงมี ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์ปี เดือน ชีต้องร้าย เคราะห์ย่างย้ายเมื่อเที่ยวทาง ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์เป็นलगมาถ่ม(ท่ม)ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์เป็นलगหลังไหลมา ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์ในนาไร่กล้า เคราะห์ข้างม้า ข่าง(มัก)แล่นมา ขน ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์กังวลด้วยถ้อย เคราะห์ใหญ่่น้อยจักเป็นความ ก็หื้อตกไปในวันนี้ เคราะห์รดดินทาง มาต้าม่าต้อง เสียเข้าเสียของ ก็หื้อตกไปในวันนี้ หื้อสูตกไปตาม พระอาทิตย์ ไกล แสนขอก(เขต) ให้ตกไปตามพระจันทร์อันอยู่นอกคอกจักรวาล(จักรวาล) ให้ตกไปตามพระอังคาร ที่ฟ้าเสียง(สิ้น) แผ่นดินสุด ให้ตกไปตามพระพุธ ไปอยู่ที่คงสงัด ให้ตกไปตามพระศัส(พลุสสัค) อันอยู่ที่ฟ้าตั้งคองเย็น สู้งตกไปตามพระศุกขเสถียร(พระสุกั)ที่แผ่นดินบ่เส้า(หม่น) ที่พระพุทธรเจ้าบ่ไ้ศาสนา สู้งตกไปตามพระเสาราคา(เสาร์)ห้องเทียบ ราชูเกตุที่เมือง จตุรไอศวร ลิบปีสูอย่า มาเด้า แก่ปีสูอย่ามาราย โอมขจัดขจาย โอมสวะหายออกไป

(คำกวาดโชค)

สัพพะโชค สัพพะชัย อันใดคีนานาต่างๆ โชคปากช่าง(พูดเก่ง)จาหวาน ก็หื้อเข้ามาเนอ โชค บุญทานชาติแล้ว ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคได้แก้วเกิดกับดุง ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคประสงค์ปะ(พบ) ไส่หมู่ เหล้า ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคตัวเต้าได้ลอกคราบเป็นแลว(หนุ่ม) ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคสาวแลว(แรกรุ่น) ไ้จาปากด้าน(พูดคุย) ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคอยู่กับบ้านสาวน้อยแล่นมาขบ ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคจก (ล้วง)รู้ได้นาคะบ่วงบาศ ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคไปภาค(ตลาด)ได้นุ่งเกียงแล ก็หื้อเข้ามาเนอ โชค ทอดแหได้ปลาตัวใหญ่ ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคเยี่ยะ(ทำ)นาเยี่ยะ(ทำ)ไร่ ได้เข้าหลายกอง ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคนอนของ(นอนอยู่บ้าน) ได้ปะชูเก้า ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคเข้าเหล่า(ป่า)ปะกวางฟาน(แก้ง)ตาย ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคนอนหงายได้แก้วหะหยาดฟ้า(ตกมาจากฟ้า) ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคได้ฟ้าเหล็ก อ่อน โชคสาวชวนไปแะแอบแอม(แอบอิง)ก็หื้อเข้ามาเนอ โชคได้จูบแก้ม เมียน้อย แลเมียนหลวง ก็หื้อเข้ามาพันพวงกองโกฏี ต่อท้ายาวะชีวังแค่ทะอะ

(คำมัดแขนซ้าย)

สรี ลีทธิโยกเมืองนอง เงินคำกองบรูไ้ บัดนี้ผู้ข้า จักมัดแขนซ้ายแห่งเจ้านี้ไว้ เพื่อว่าจักหื้อ ขวัญเจ้ามาอยู่กับคน จักหื้อขวัญเจ้ามาอุดม ขวัญเจ้าอย่าไปชมป่าไม้ ขวัญเจ้าอย่าไปร้องรำให้ล่าหา กิน ขวัญเจ้าอย่าไปวินอยู่กลางย้อมหญ้า ขวัญเจ้าอย่าไปเที่ยวท่องค้า อยู่ข่งเจียด(ขงเขต)ห้องเมืองผี หื้อมาหลับนอนคืออยู่ในห้อง ประเทศท้องที่เรือนตน เรือนมงคลเรานิชา หลังหลวงใหญ่กว้าง เสา

เรือนเราก็พอแหล่งช้าง(ผูกมัดช้าง)ราชชะพังพลาย หื้อมาอยู่สุขสบาย กุ่มเกล้า หื้ออายุเข้ายืนพันปี หื้อมาอยู่ที่นี่มาก่อนเทอ

(คำมัดแขนขวา)

สรี วันนี้ก็หากเป็นวันดี สรีเป็นวันขึ้น เป็นวันถูกพื้นนะนาท(ถูกตำรา) บัดนี้ผู้ข้า จักมัดแขนขวาแห่งเจ้านี้ไว้ เพื่อว่าจักหื้อขวัญเจ้ามา มา เสด็จจรดดาหื้อมาอยู่ดีหมั้นเที่ยง อย่ามีความข้อนเหยิง (เอียงเอน) ด้วยความขันธ์ หื้อมาอยู่ดีอิ่งอ้อย ปากจาหวาน หื้อมีใจบานอย่าเกียด(โกรธ) อย่าได้สั่นเสียด แลขมใจ ปลายมือเจ้านินา หากมีห้าเอื้อง(อย่าง)ไว้หื้อเป็นเครื่อง สำหรับกับคน สัพพะ กังวล จุ่งจักหื้อได้คลาคลาด สัพพะพยาธิ จุ่งจักหื้อคลาดกลับหาย บัดนี้ผู้ข้าเอาเส้นฝ้ายพระนารายณ์ นีมาแปลง(ผูก)ไว้ หื้อขวัญเจ้าแก่นไ้มาอยู่ที่นี่มาก่อนเทอ

สัพพี ติโยวิวัชขันตุ สัพพะโรโค วินัสสตุ
มาเต ะวัตวันตะราโย สุจีที่ฆาญโก ะวะะ
อะภีวา ทะนะลีลิสสะ นิจจิง วุฑฒาปะจาโยโน
จัตตาโร รัมมาวัชฌันติ อายุ วัฒน โณ สุขัง พะลังฯ

(บทมอบขวัญ)

การสู่ขวัญพ่อผู้ใหญ่บ้าน กรรมการผู้ช่วยก็ได้สำเร็จบรมแล้ว บัดนี้จะได้มอบเข้ามอบขวัญไว้กับคนกับตัว ขอให้ได้อยู่ดีมีสุข ท่านผู้ใหญ่บ้านก็ขอหื้อเจริญในหน้าที่กิจการ ท่านกำนันก็ขอหื้อเจริญในหน้าที่และปกครอง ท่านอาจารย์ก็ขอหื้อมีอายุ วรรณะ สุขะ พละ ทุกท่านด้วยเทอญ สาธุ

(บทสู่ขวัญผู้ใหญ่บ้าน กรรมการ อาจารย์วัด สำนักนายอินเปลี่ยน หาญยุทธ 18 เมษายน 2544)

บทสวดวิญควาย

(ทำพิธีที่บ้านนายจรัญ ไชยบุญเรือง)

(บทเกริ่นนำ)

เออนี้แหละ ควายแม่เผ่า พร้อมด้วยลูกเต้ากู๋ (ซู่) ตัวกู๋ตน บัดนี้ก็มีเครื่องเข้าครัวขัววัญทั้งหลายมวลฝูงนี้ เพื่อจักมาสู่เข้าทำขัววัญ แม้นว่าตนตัวนายรัฐ ได้ยะไรทำนา เป็นที่สรรพเสร็จบรมวลแล้ว บัดนี้จึงได้มาสู่เข้าทำขัววัญ ก็ขอสามสิบสองขัววัญควายแม่คำ พร้อมด้วยลูกเต้านี้ สะสางวางปล่อยตนตัวนายรัฐ ขออย่าได้เป็นเวรเป็นกรรมต่อกัน คิดตั้งแต่วันนี้ยามนี้ไป ตนตัวนายรัฐ และควายก็หื้อได้อยู่ดีมีสุขทั้งสองฝ่าย หื้อได้อยู่สัสสดี หื้อมีพินาอายุหมั่นยืนยาว ชูปี ชูเดือน ชูวัน ชูยาม จ้มเตอ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

นโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธสสะ

พุทฺโธ มังคะละ สัมภูโต สัมพุทฺโธ ที่ปะทุตะโม

พุทฺธะ มังคะละ มากัมมะสัพพะ ทุกขา ปะมุญจะเร

ธัมโม มังคะละ สัมภูโต คัมภีโร พุทฺธสโส อะนุญ

ธัมมะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะกะยา ปะมุญจะเร

สังโฆ มังคะละ สัมภูโต อระทักขิณโย อะนุตตะโร

สังฆะ มังคะละ มากัมมะ สัพพะโรคา ปะมุญจะเร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ

โย จามะนาโป สะกฺขัสสะ สัทโท

ปาปิกกะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง

พุทฺธานุภาวนะ วินาสะเมนตุ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ

โย จามะนาโป สะกฺขัสสะ สัทโท

ปาปิกกะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง

ธัมมานุภาวนะ วินาสะเมนตุ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ

โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
 ปาปคคะโห ทุสสุปิณัง อะกันตัง
 สังฆาณู ภาเวนะ วินาสะเมณฑุ ฯ
 สักกัตตะวา พุทธะ ระตะนัง โอสถัง อุตตะมัง วะรัง
 หิตัง เทวะมนุสสานัง พุทธะ เตชะนะ โสตธินา
 นัสสันตุ ปัททะวา สัพเพ ทุกขา วูปะ สะเมณฑุ เต
 สักกัตตะวา รัมมะ ระตะนัง โอสถัง อุตตะมัง วะรัง
 * หิตัง เทวะมนุสสานัง รัมมะ เตชะนะ โสตธินา
 นัสสันตุ ปัททะวาสัพเพ ภะยา วูปะ สะเมณฑุ เต
 (* ในบทสวดใช้ ประระพาหุ ประสะมะมัง)
 สักกัตตะวา สังฆะระตะนัง โอสถัง อุตตะมัง วะรัง
 * หิตัง เทวะ มนุสสานัง สังฆะ เตชะนะ โสตธินา
 นัสสันตุปัททะวา สัพเพ โรคา วูปะ สะเมณฑุ เต ฯ
 (* บทสวดใช้ อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง)
 สัพพาสี วิสะ ชาตินัง ทิพพะ มันตาคะทัง วิยะ
 ยันนาเสติ วิสังโฆรัง เสสฺยจาปี ประริสสะยัง
 อาณิกเขตตัมหิ สัพพัตตะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
 สัพพะโสปี นิวาเรติ ประรัตัน ตัมภะณามะ เทฯ
 อตถิ อุมห์สสะ วิชะโย รัมโม โลเก อะนุตตะโร สัพพะ สัตตะ หิตตถายะ
 ตัง ตะวัง คัณหาหิ เทวะเต ประวิวัชเช ราชะทัณเฑ อะมะนุสเสหิ ปาวะเก
 พะยัคเค นาคะ วิเส ภูเต อะกาละ มะระณะนะ จะ สัพพัสสะมา มะระณา
 มุตโต ฐาเปตะวา กาละมาริตัง ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุชี สะทา
 สุทธะสีลัง สะมาทาเย รัมมัง สุจะริตัง จะเร ตัสเสวะ อานุภาเวนะ
 โหตุ เทโว สุชี สะทา ลิกขิตัง จินติตัง ปุชัง ธาระณัง วะจะนัง คะรุง
 ประเรตัง เทสะนัง สุตะวา ตัสสะ อายุ ประวัฑฒะติ ฯ

สรี สัสสตี ประละมะ (ปฐม) แต่เกล้า ข้าจักเรียก สามสิบสองขวัญเจ้า ตามคำมีตามปูย่าสั่ง
 ลี ย่าสั่งไว้ หากตำนวาย (ทำนายน) ไว้ หื้อเจ้าเป็นควายปู้ (ตัวผู้) เป็นควายแม่ (ตัวเมีย) เกิดมาออกมา
 แผ่หลวงหลาย เกิดออกมาเป็นควายคิคำค่อน (ควายเผือก) ปางเมื่อก่อนเดิมมาสู่เจ้าเกิดมาก็คู่ป็น
 ใหญ่ (โตเร็ว) ยอด (ถึง) ขวบไขว่ ปีเต็ง (ถึง) กำเค็งมีตุซ้าใครใช้สุเจ้าจึงไปเสาะใช้สอดแสวงหากิน

ตามลอมนา ตามรอบนา แลคดำน ตามทำน้าวก(ปลัก) เกยนอน ถึงยามตอน(เที่ยง)จึงไปปะจวบ (พบ) ปะแล้วลวด(เลย)จับมกกัน(ครั้น) ถึงเรือนราที่อยู่ กันเข้าสู่ห้องสู่ท้องราชแก้วเรือนมุน เข้าสู่ ในณใต้ล่าง(ใต้ณ) ดูจึงเอาเชือกขว้างสุบ(สวม)คอ ข้าเอาเชือกปอ ห้อยสอด แดงดั่ง (สนตะพาย) กัง(ผูก)มัดเค้น เป็นพิธี มัดอ้อมถึหมายคอ ข้าเอาเชือกปอมาแหล่ง(ผูก) กันค้ำมาแล้วดูข้าแปลง เตาไฟ หื้อร้นยงหนีไกลเจียรจาก บ่หื้อมาไต่ขบตน เคะระห์กั่วงลบหื้อถูกต้อง บัดนี้มา สูเจ้าเกิด มา แต่ต้องสงสาร ตามตำนานมาแต่เก่า เดือนแปดเดือนเก้า เล่ามาถึงกันฝนตกไหลหลัง เป็นน้ำนอง ใหญ่ไหลมา ดูข้าเป็นเจ้านา ไปแปลงน้ำเข้าใส่นาถ้วนทั่วนาไรใหญ่พอดิ กันถึงวันนี้ดูข้าจักไปแอ๊ก ดูข้าคว่าเอาเอกกับไถ จุงเอาเข้าไปทำค่า(จนกระทั่งมีค้ำ) ดินเจ้าอย่าลงนา ดูข้าเอาเอกแลไถ คาขึ้น ไส ดูข้าร้องไล่ เฮยเฮย ตามนายเคยดั่งเก่า ดินขวาเจ้าเดียวฮ่องใจใจ เอาเชือกปัดนั้นสว่าย จำไป พร้อมพริกคันว่าสูเจ้าเยยะจังไร ดูข้าได้ค่า คำร้ายว่าเจ็บใจ ข้าเอาเชือกขยขึ้นฟาด เป็นหมาด(ริ้ว, รอยซ้ำ) อ้อมหลังแอว(เอว) เป็นแถวเจ็บเสบ กันสูเจ้ารู้แค้น(หมอบ, ยอม) ฟังคำ เหมือนนายทำมา แต่เก่าดูข้าจึงปากอ่อนแลจาหวาน กันนายกะทำการดิบได้ค่า สืบตั้งแต่ปู่ย่า เจ้าเคยมีกันว่ามาดี ดู ข้าจึงจักปลดปล่อย วันหน้าค่อยไถแถม(ไถใหม่) คะเนม(ขอเพียง)นายอย่าเคียดโกธา ผุ่งญิงจาย ได้ ค่าโทษสูเจ้า นับว่าเป็นกรรมเวร ตัวข้ากลัวว่าป็นนีนคอบภายหน้าเจ้าจะ(อย่า)ไปว่าตอบตันแถม คะเนม(ขอเพียง)นายอย่าเคียด(เจ็บใจ) เจ้าอย่าเคียดหื้อเป็นบุญเป็นคุณไปปายหน้า หื้อดูข้าได้กินได้ ไข่ไปไข่ไข่ ได้ใส่ข้าเจ้า(ถวายพระ) แลจ้งหัน หื้อนาบุญทันป็นป็น(พ้นโดยเร็ว) ขาติหน้าหื้อได้เป็น คน หื้อเอาตัวตนนายไปเกิดบนชั้นฟ้าที่แก้วเลิศมาชา วันนี้นาดูข้า ก็ได้ตกแต่งพร้อมน้อมนำมา มี ทั้งนูปผามาและดวงดอกเข้าตอกดอกไม้พร้อมทั้งเทียน มีทั้งจามยามคู่ใหญ่ หมากเมียงใส่บุรี (นุหรี) มีทั้งเข้าหมมแลเข้าด้มใส่แป้ค่า(ถั่วดำ) มีทั้งน้ำจันทรและน้ำส้มป่อย(ไม้เถา, เครื่องขอมมา) เข้าหมัน(ขมิ้น)อ้อยงามดี ฝ่ายมงคลมีดูข้าจักมัดผูกขวัญเจ้า ทั้งลูกเต้าและหลานเหลนยามเมื่อการดู ข้าได้ค่า คำร้ายว่ายามนา วันนีดูข้าขอสมมา(ขอขมา)สูเจ้ากันยังบ่ตายเจียรจาก ดูข้าหากคือแบ่ง (หวงแทน) จัวควายเฮงยอมเป็นค่าดูข้าบ่ว่าบ่ขายเป็นค่าเงินค่า โอว ย นอ ยามเมื่อสูเจ้า เป็นควายดิ บ่ปาก(ไม่พูด) ดูข้าหากคือแบ่ง เหมือนได้ค่าแดง(ทองแดง) แลโกฏี(10 ล้าน) สูเจ้าเกิดออกมาโผด (โปรด) ดูข้าเอาไว้กินเอง ที่ดินแจ้งไถยาก ลำบากเจ้าคนเดียว สองตาเจียวบ่มีตัวเปลี่ยนเพราะใคร หื้อ แผ่นดินเย็นเปียงกัน(ราบเสมอกัน) วันนี้นาดูข้าจักสู่ สามสิบสองขวัญเจ้าบ่หื้อหน่ายหนีเจียร จาก ข้ากันจักเรียกร้องแล้วจุงจักมาเทอนายมาทั้งขวัญหลังและขวัญหลักว้างงามอน หื้อมากิน ทั้งขวัญแข็งและขวัญขาและขวัญท้อง สามสิบสองขวัญแห่งเจ้า จุงมาพราพร้อมทั้งขวัญอกแลขวัญ ท้องขวัญเขาขวัญหน้าแข็ง จุงมาพราพร้อมบรมวล สามสิบสองขวัญเจ้าจุงมา ขวัญนายอย่าหนีเจียร จาก ข้าจักเรียกร้องสามสิบสองขวัญเจ้าจุงมาพราทั้งขวัญหลังและขวัญหลัก(ไหล่) ขวัญอกแผ่หลวง หลาย สามสิบสองขวัญเจ้าหื้อมาพราพร้อมเล่าขุ่นๆ ช้องค์ๆ จุงจักมาเทอนาย มาทั้งขวัญหลัง

และขวัญเหล่าขวัญออกแผ่ใจคอ มาทั้งขวัญแวนอ จู่แห่ง ทั้งขวัญหางเจ้าแก่งกวัดไควมีทั้งขวัญ
นมใสสี่เต้า มาอยู่กับเจ้าอย่าหม่นหมองใจ สัพพะจงไร ก็หื้อหนีเจียรจากบัดนี้การที่ทุกข์ยากก็
บรมวลแล้ว ตูข้าทั้งหลาย ก็จักปลดปล่อยเสียในวันนี้ เชือกปัดสายคังทั้งเชือกแข็งและเผื่อใด ผู้ข้าก็
จักปลดออกหื้อพำพร้อม ทั้งฮอก(กระดิ่งไม้)ก็กก้องผู้ข้าก็จะปลดเสียในวันนี้ หื้อเจ้าไปกินหญ้าอ่อน
และน้ำใส ตามใจนายจักมัก(ชอบ) บ่หื้อทุกข์ยากด้วยการกิน หื้อไปนอนดิน ไกลหมู หื้อไปเป็น
หมูเป็นจุม(หลายตัว) ในไพรสนป่ากว้าง ขอหื้อเจ้าอยู่สืบสร้าง เช่นลุงป้าและหลานเหลน หื้อสุ
เจ้าได้กินอิ่มไล่ตามใจนาย ผุ่งหมูสัตว์จิงไร อย่าได้มาไกล ผุ่งรินและยุงก็อย่าได้มาไต่เต้าขบกายา
อย่าได้ไปเข้าไร่เข้านา กลัวเจ้าเป็นไล่บุบตีสุเจ้าพาถูกเด้าหากิน ในดินแลหยอมหญ้า อย่าหื้อมีใจ
เคียดกล้ำโกรธา สัพพะโรคาที่หื้อกลากลาด สัพพะพยาธิ ก็ขอหื้อกลับหาย หื้ออยู่สุขสบาย
เที่ยงเท่าร้อยชวบเข้า เจ้าจูงอยู่ที่มา ก่อนเดอเฮ้อสามสิบสองขวัญ ควายแม่คำนี้ มานี้เลี้ยง(หมด)กู
เข้ากูขวัญบัดนี้กินเข้าแล้ว จูงจักมากินน้ำนี้เลี้ยง กูเข้ากูขวัญจิมเดอเดวะ ดิงสากาลัง สามสิบสอง
ขวัญเจ้า มาฉันเข้าแล้ว จูงจักมากินน้ำจิง(น้ำเปล่า) ใสเย็น เบาชุ่มหากของดี ตักแต่แม่นทิวย่าน
กว้าง กินอิ่มแล้วใจดีกินหื้อมีฤทธิ์อนุภาพ กินหื้อหายบาปมาปอง กินหื้อหายหมองหม่นหม้อมกิน
บ่ขั่วตกลูก กินเป็นยาในเนื้อ กินเป็นเชื้อ(เชื้อ)สืบสาขามา กินเป็นยาคนญิงจายร้างสาวบ่าว เต็ม
(แม้จะ)บ่กล่าวอำชู้ไว้ ก็หากกล่าวทันทีหวานลำดียิ่งกว่ากล้วย กินน้ำห้วยก็เหมือนสาบใบตอง กิน
น้ำหนองก็เหมือนสาบเยี่ยวช้าง จูงมากินน้ำบ่อแก้ว ไหลปล่องด้าง(ร่อนน้ำ)ชื่ออะโนมา ก่อนเดอเดวะ
ดิงสากาลัง สามสิบสองขวัญเจ้า มาฉันเข้าฉันน้ำแล้ว จูงจักมากินเหล้าไหลออกแต่ไหจีน ตกลงริน
อ้อมแก้ว ตกลงแล้วใส่แบ่ง(จอก)เงินถลา(เงินตรา) หอมผาสาเพียงรสดอกไม้งี๋ยง(หว่า) จันทรเทศ
(ไม้หอม)ไ้ ไทยทำ เต็ด (ดีกรีแรง) หวานลำยิ่งกว่าน้ำอ้อย สามสิบสองขวัญเจ้า จูงมากินเหล้า
ขึ้นไชยabanนี้ก่อนเดอเฮ้อสามสิบสองขวัญ มานี้เลี้ยง กูเข้ากูขวัญ มากินน้ำ กินเหล้า พร้อมกัตตริ
(กล้วย) ภาหวานกล้วยอ้อย เลี้ยงกูเข้ากูขวัญ แล้ว จูงจักหื้อได้ ชุ่มเนื้อเย็นใจ สัพพะพวยภัยอันใด
หื้อได้หนีลากลากลาด ออก จากเนื้อ จากตน จากตัว จากหัว จากคิง

สัพพิติโย วิวัชขันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มาเต ภาวัตวันตะราโย สุจีที่มายโก ภาวะ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจิง วุฑฒา ปะจาโยโน
จัตตาโร รัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขังพะลัง
สัพพะสี วิสะชาตินัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสังโฆรัง เสสัญจาปี ปะริสสะยัง
อาณัก เขตตัมหิ สัพพัตตะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง

สัพพะโสปี นีวาเรติ ประริตตัน ตัมภะณามะเหฯ
 สัพพะสี วิสะชาตินัง ทิพพะมันตาคะหัง วิยะ
 ยันนา เสดติ วิสังโฆรัง เสดัญจาปี ประริตตะยัง
 อาณัก เขตตัมหิ สัพพะถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
 สัพพะโสปี นีวาเรติ ประริตตันตัมภะณามะเหฯ

(บทสູ່ขั้วญควาย ล้านวนนายสิทธิ์ ลือยศ, 17 กรกฎาคม 2544)

บทลู่ขวัญข้าว

(ทำพิธีที่บ้านนายขจัด เชียงหนุ่น)

(มอบขวัญ)

วันนี้ก็เป็นวันดี แต่ดีเหลือ สุกะไยยะ มังกละคตาอันประเสริฐ คุณ้ำเลิศยิ่งกว่าวันและยามทั้งหลาย บัดนี้หมายมีพม่น้านายขจัด เชียงหนุ่น และพร้อมด้วยครอบครัว คือนางเรณู เชียงหนุ่น พร้อมด้วยลูกเต้าหลานเหลนทุกคน ก็จะได้ทำพิธีสิริมงคล ทำลู่ขวัญยังขวัญเข้าเป็นเจ้า อันที่มาอยู่ยังเล่ายังเย็บ บัดนี้ก็ขอหื้ออาจารย์ จงได้ทำการลู่ขวัญนี้ ขอหื้อเป็นสิริมงคล และหื้อกล้าแข็ง เร่งแรงจิมเตอ

สาธุ ครูบาอาจารย์เจ้า อันล่องลับไปแล้ว ผู้เกลา ผู้ปลาย ผู้ตายผู้ยังอันใดก็ดี ก็ขอราทธานา อังเชิญมา นั่งขอบนั่งขันนี้ เสี่ยงกู่หัวตัวคนแล้ว บัดนี้ผู้ข้าก็จะมา เรียกร้องเอายังขวัญเป็นเจ้าของนายขจัด เชียงหนุ่น หลอนหากขวัญเข้าเป็นเจ้า ไปอยู่ยังทุ่ง ยังนา ยังทิศะหน ตำบลทางใดก็ขออัญเชิญ เข้ามายังยัง ยังเย็บ กู่ข้ากู่ขวัญ สามสิบสองขวัญเข้าเป็นเจ้า มานี้พร้าพร้อมบรมมวลแล้ว ผู้ข้าก็จัก กูกักเรียกเรียกร้อง และสุมา (ขอขมา) การเวยังขวัญเจ้าทั้งหลายมวลฝูงนี้ ได้บุบตี ตีรันได้ย่ำ ได้ยี่ ด้วยประการสันใด ก็ขอปวงวงอนุญาต หื้อเจ้าพ่อแม่เจ้าเรือน ลูกเต้าหลานเหลน กู่กู่กู่คน อย่าหื้อเป็นโทษ เป็นกรรมอันใด ทุกสิ่งทุกอย่างก็ขอลาลดปลดเสียยัง รัมมาตาโทษ โปรดบ่หื้อเป็น อโหสิกรรม ได้บายหน้าขึ้นเมืองฟ้าและนิพพานแท้ดีหลี จิมเตอ

นโมตัสสะ ะกะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

นโมตัสสะ ะกะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

นโมตัสสะ ะกะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

สรี สัสสติ สาธุ เข้าเป็นเจ้า เกิดที่เกล้าบุญหนัก เกิดที่ศักดิ์ บุญใหญ่ยังมีไก่อัวหนึ่งชื่อว่าสุริยะมั่งคั่ง ฟ้าเพ็ง (บำเพ็ญ) บารมี ว่าได้ 9 ล้าน ปลาย 8 พระองค์แล้วจึงลงมาเกิด พระเลิศโลกพระยารูปกษะ จึงมาคิดใจต่อ ยามเมื่อเจ้าก่อเอาปฏิสนธิจึงเอาดินเข้า มาปลูกไว้ ในที่ใกล้สวนอุณณาน (อุทยาน) ตามนิทานว่าไว้ เม็ดเข้าใหญ่ได้ 7 กำ มีพันธุ์ด่างหมากเต้า (แดงโม) คนทั้งหลาย จึงเอาไปถาม ยังเจ้าระสี (ฤาษี) อันยังอยู่ค้อยศิรีหนองต่อ ระสีเจ้าจึงผ่อเล็งดู (มองดู) ก็รู้ว่าเป็นเข้าพระยารูปกษะ จึงหื้อคนทั้งหลายมาแปลงขึงเบไว้ถ้า ว่าลูกนางฟ้า เราจักเกิดมากิน เกิดกับศีล กับบุญแห่งมหाराช มีนามชาติชื่อว่ากะกุสันธะ คนทั้งหลาย จึงบ่ละหมากเข้าดินนั้นเส (เสีย)

จึงมาแปลงยุงเย (เย็บ) ไว้ถ้าทุกหนุ่มหน้าหญิงชาย คิดเป็นสายสืบเชื้อ กุ่มเกื้อเช่นภทรกับ ลำดับมา
สืบๆ ตามๆ ลงมาถึงศาสนา พระเจ้า ตนถ้วน 2 ลงมาเกิด เป็นพระเลิศจามดี มีสรีรปล้ำ ยามนั้นเมื่
เข้าใหม่มาคนทั้งหลาย ยังไม่ได้หว่านกล้า และไถนา สืบแต่นั้นมา ยังมียาแต่แก่ผู้หนึ่ง มันมาแปลง
ยุง เย บ่ทันแล้ว เข้าแก้วกล้าเกิดกับบุญ มาอยู่เต็มลุน (ยุง) เหนือ (เหนือ) มาอยู่เหลือ (เหลือ) ลุน
(ยุง) ได้ มันมาหาที่ไว้บ่ได้ มันก็เอาค้อนฟาด ชะเด็น (กระเด็น) ไปตกกลางไพรเถื่อนถ้ำบ่มาแถม
(อีก) ข้าพสองหนีไปอยู่หนองห้วยเกล้า ปลามาใส่ชื่อว่าโคสก เข้ามาใส่ชื่อปลาว่าในค่านางเดิน
ชะยกชะย่ง ก็มีใจดันสั้มเสียด (เจ็บใจ) มีคำเคียดบ่หาย คนทั้งหลาย จึงมาตาขอยากกันเข้า(อด
อยากไม่มีข้าวกิน) นานเที่ยงเท่านั้นได้แสนปี ยังมีลูกเศรษฐี ผู้หนึ่งนาวิเศษ จบเกศด้วยภาษาจึง
ไปหากินปลาขังห้วย ที่น้ำก้วยห้วยชำ ปลาในค้ำจึงออกมาถูกหิง (สวิง) มันจกตังตัวออกบ่ได้จึง
ร้องไห้มาหลายหลาย ปลากิ่งจึงกฤหมาย แหวด (กำหนด) รู้ ว่าเสียขู้กล่แต่เขาจึงไปตวยเอานาง
โคสกมาหื้อได้ ไถ่ชื่อปลาในค้ำนั้นไว้ ปลากิ่งจึงไหว้นบคบยา (เคารพยาเกรง) คนทั้งหลาย จึงเอา
มาฆ่าไว้ถ้าเป็นเจ้าไว้ ไส้ไว้เป็นเข้านา สืบแต่นั้นมา ทุกเช่นทุกชาติปฐวีนาศลิบหาย จึงกลายเป็น
เจ้าเมื่อน้อย เช่นพระยอดสร้อย สากยะมณี เรานี้แล

(เชิญขวัญ)

ขวัญเข้าปีงามแง ก็หื้อมานะ ขวัญเข้าแผ่ 3 เดือน ก็หื้อมานะ ขวัญเข้าคำ เรือน เก้า ก็หื้อ
มานะ ขวัญเข้าหนุนเท้ารวงหลวง ก็หื้อมานะ ขวัญเข้าพง แก่นท้าว ก็หื้อมานะ ขวัญเข้าฮ้าว อยู่ป่า
ลึก ป่าเรง ก็หื้อมานะ ขวัญเข้ากำพองอยู่เมืองสอด เมืองสร้อยก็หื้อมานะ ขวัญเข้ากาบฮ้อย อัน
อยู่เมืองอยู่เมืองของ ทั้งขวัญเข้าหมยทอง และกข.8 กข.10 อันสถิตย์อยู่เมืองได้ ก็หื้อมานะ ขวัญเข้า
ฝอยทอง อันอยู่อย่างวะ ดาโง่ง หงสากก็หื้อมานะ ขวัญเข้าผาอันอยู่ละคอน (ลำปาง) เชียงใหม่ก็หื้อมา
นะ ขวัญเข้ารากไฟอันอยู่ ชลาว เชียงแสง ก็หื้อมานะ ขวัญเข้าลายแดง อันอยู่เมืองคอบ เมืองหาง
ก็หื้อมานะ ขวัญเข้า ลามขาว อันอยู่เมืองสอด เมืองพี ก็หื้อมานะ ขวัญเข้า เชียงลื้ออันอยู่เมือง
เหนือ ก็หื้อมานะ ขวัญเข้ามะเขือ อันอยู่เชียงแสน เชียงราย ก็หื้อมานะ ขวัญเข้าคดลาย อันอยู่
บ่อว่า ขวัญเข้าทั้งหลายอันอยู่ ขอกฟ้า เขาเขียว จุ่งบิตเป็นเกลียว เป็นลำ เข้ามาอยู่มากิน ยังยั้งยังเย
แห่งจ้านี้พร้อมเสียง (หมด) กู้เข้า กู้ขวัญก่อนเดอ

(จำยัก)

เป็น (เขา) เลก (เรียก) ใต้อย่าเมอนะ (อย่าไป) เป็น (เขา) เลกเหนือ (เหนือ) อย่าเมอนะ
นางเนอปูเข้าอยู่เมืองดำ ก็หื้อมา ย่าเข้าอยู่เมือง เลนก็หื้อมา ปูเข้าอยู่เมืองแพร์ แม่เข้าอยู่เมืองลอง
ก็หื้อมาตอม มาตอม (รวม) กันนี้หื้อพร้อมเสียง กู้เข้าก่อนเดอฮัชะ ในวันนี้ ก็เป็นวันดี วันสรวิน

มาก ข้าจักเรียกขวัญเข้าจันทร์หอม มาหาเตอะ นางเหย ข้าจักเรียกขวัญเข้าสร้อยพริ้ว ขวัญเข้าห้าว และฝอยทอง ทั้งขวัญเข้าเหมยนองข้าจักเรียกขวัญเข้าผ้าน้อย และผาหลวง วางกองและวางข่อย บ่ หื้อเจ้าได้ตกถ้อยเสียสรี ข้าจักเรียกขวัญเข้าฮ้าวปี และขวัญเข้าฮ้าวแผ่ หื้อเป็นแม่เข้านามา ข้าจักเรียก ขวัญเข้าอันอยู่ กลางทุ่งกลางนา ท่ง (ทุ่ง) กว้าง ข้าจักเรียกขวัญเข้าอันอยู่ท่าด้าง (ร่อนน้ำ) หนอง หลวง ข้าจักเรียกขวัญเข้าอันอยู่ กว้าง (โพรง) ไม้ใหญ่หื้อสูเจ้าทั้งหลาย ได้น้อมหน้าไต่เดิม (ตาม) กันมาข้าจักเรียกขวัญเข้าอันอยู่เชียงแสนเชียงใหม่ ขวัญเข้ารากไฟ และเทียนนางขวัญเข้าอันอยู่เมือง ยางทุ่งย่างกว้าง ทางเมืองเชียงของ หื้อสูเจ้าทั้งหลาย เอากันมากองตั้งอยู่ยังยั้งยังเย แห่งข้านี้พร้อม เสี่ยง กู่เข้ากู่ขวัญก่อนเดอฮัซชะ ในวันนี้ ก็เป็นวันดี สรีสุระ ไชยยะ มังคละคทาอันประเสริฐ ถ้า เลิศยิ่งกว่าวันและยามทั้งมวล ก็ควรผู้ข้า แต่งขวัญขวัญ เครื่องด้อน (ด้อนรับ) สัพพะเยื่อง เครื่อง พร้อม ชูอันๆ มีทั้งลำเทียนและบุปผาดวงดอกไม้ ฝักร้าขาว ร้าแดง เครื่องเทศ เครื่องวิเศษ จวน จันทน์ ทั้งลูกหอยตันและแก้วเข้า เพื่อจักมากระทำมังคละแห่งขวัญเข้าเป็นเจ้ามั่งมูลมา มีทั้ง โภชนะอาหารของไขว่ มีทั้งไก่ดุ่ม (ดุ่ม) และจามยาม (ไก่) มีทั้งพริ้วตาลของหวาน มีชิ้นช้อย มากนานา มีทั้งน้ำสุราพอขนาด มีทั้งเครื่องหย้อง(เครื่องแต่งตัว) มีทั้งซ้อง แว่น หวี มีทั้งม้า (กำไล) ใส่แขน แหวนใส่ก้อย มีทั้งพริ้วตาลกล้วยฮ้อย หมากพลูงาม ผู้ข้าแต่งตามนิทาน เมื่อ เกล้า แต่เช่นลูกมหาเศรษฐีเจ้า หากนำมาแท้คือที่นี้ผู้ข้าขอราชนา อังเชิญ 32 ขวัญเจ้าเป็นเกล้า จูงมาเสวยก่อนเดอฮัซชะ ในวันนี้ ก็เป็นวันดี สรีสุกไชยยะ มังคละคทาอันประเสริฐ ถ้าเลิศยิ่งกว่า วันและยามทั้งหลายชาวใต้จักสู้ขวัญเรือ ก็แม่นในวันนี้ ชาวเหนือจักสู้ขวัญม้า เจ้าพ่อคำจักสู้ขวัญ แสง ก็แม่นในวันนี้ชาวระแหงจักก่อแรกนากินเข้า ก็แม่นในวันนี้ ข้าจักเชิญขวัญเจ้าขึ้นสู่แท่น แม่นกแอ่นจักเล่นขึ้นแปลงคอนรัง อยู่ปลาย เขาใหญ่ นกคาบไปบินเหินเข้าติดหางช้าง ตกชะเสียง ชะลาน(กระจัดกระจาย) ไม้คานหักจากป่าเข้าหลายคำ แสนกอง ขอย (อิฉา) ช่อม้อยห้อยว่าเข้า สร้อยพริ้วร้างว่าเข้าฝอยทองหื้อเก็บกันมากองกัน ตั้งอยู่ ยังยั้งยังเย ที่ข้านี้พร้อมกู่เข้า กู่ขวัญ ก่อน เดอ

สัพพี ดิโย วิวัชขันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ

มาเต ภาวัตวันตะราโย สุจีทีฆายุโก ภาวะ

อะภิวาตะนะสี ลิสสะ นิจัง วุฑฒา ปะจาโยโน

จัตตาโร รัมมา วัฑฒันติ อายุ วันโน สุขัง พะลัง ฯ

(บทสู่ขวัญข้าว ตำราขนานยทองคำ ช่างทอง, 1 ธันวาคม 2543)

ประวัติผู้เขียน

ឆ្នាំ - ឥរុត

นายสมพงษ์ จิตอารีย์

วัน เดือน ปี เกิด

15 ตุลาคม 2505 อายุ 39 ปี

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนบ้านสกาใต้ สปอ.ปัว สปจ.น่าน

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปัว อำเภอปัว

จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2523

คุรุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

วิทยาลัยครูเชียงราย ปีการศึกษา 2530